...Н ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 252 (6172)
ДЕКАБРИИН 23
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй ...алай эмхидхэл һайжаруулха, түлбэрииень гуримшуулха

...озуудай ниитын малажалда... ...л харюусалгатай үе—үбэл... ...үе мүн. Малай үбэлжэлгые ...гээр, амжалтатайгаар үнгэр... ...бүхы малаа бүрин бүтэнөөр ...руулха, абаһан түлнүүдээ хо... ...йгөөр түлжүүлжэ, республи... ...дөө ажахын шухала һалбари ...малажалай гээгдэлые усад... ...эшэ бүхы коммунистнууд, ...олецууд, колхознигууд, зоо... ...үүд болон ветеринарна хүдэл... ...шэдэй шухалын шухала зо... ...мүн.

...тэй хамта, малай үбэлжэл... ...рүүшын үдэрнүүдһээ эхилээд ...дутагдалнууд тохёолдожо, ...ото мал тураһан, тамир ша... ...муудаһан ба зарьманиинь ...байха юм. Олон колхо... ...тохёолдодог бусад олон ...алнуудһаа гадна малажа... ...хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай ...эл ба түлбэрилэ ехэ ...ууд бии байна. Энэ ...малай үбэлжэлгын муугаар ...гдажа байһанай нэгэ шалта... ...нь юм. Республикын колхо... ...фермэнүүдтэ 4,5 мянган хү... ...үнөө хүрэтэр эльгээгдээгүй ...р. Энэ хадаа ехэ дутагдал ...Баргажанай аймагай Сувин... ...моной Сталинай нэрэмжэтэ ...до малшадай ажалай книж... ...жалта үдэр үнинэй бэшэгдээ... ...йха юм. Тиихэ зуура мал... ...й хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай ...иин гол принцип бүдүүлигээр ...энэ, малаа бүрин бүтэнөөр ...алһанайнь, түлнүүдые хорол... ...өөр түлжүүлһэнэйнь, малай ...шэмэ дээшэлүүлһэнэйнь зэр... ...алшадта ажалта үдэр үгтэ... ...байна.

...Р-эй Министрнүүдэй Соведэй ...оной апрелиин 19-нэй тогтоо... ...араалагдаһан малажалай ху... ...илэгшэдэй ажалай эмхидхэл ...бэриин гурим бүдүүлигээр ...г баримтанууд ондоошье кол... ...та тохёолдоно. Тиимэһээ ма... ...элжэлгэдэхи ехэ дутагдал... ...усадхажа, республикын кол... ...ай малажалдахи муу байда... ...дэһөөрнь һайжаруулхын ту... ...малажалай фермэнүүдтэхи ажа... ...хидхэл эрид һайжаруулха ...бэриинень гуримшуулха, ма... ...йнаар харууһалдаг ба эдеэ... ...г, тэдэнээ бүрин бүтэнөөр ...аг, ашаг шэмыень дээшэлүүл... ...им малшадые бүхы аргаар ...уулха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн ...фермэнүүдтэ хүдэлмэрилэг... ...нь саг үргэлжэ һэлгүүлхэеэ ...шухала.

...публикын колхозуудта малай ...ыгэ үнгэргэлгэдэхи ехэ ду... ...нууд тухай» тогтооя соогоо ...ликын Министрнүүдэй Совет, ...б)-гэй обкомой бюро хадаа ...алай хүдэлмэрилэгшэдэй ...эмхидхэлые һайжаруулха ...бэрииень гуримшуулха хэм... ...ахыень хүдөө ажахын ми... ...ствоһээ, аймгүйсэдкомууд... ...артиин айкомуудһаа эринэ. ...ажалай фермэнүүдтэ мал бү... ...тус тус колхознигуудта ...жа үгэхэ, тиигээд малай ...шэмэ дээшэлүүлһэнэйнь, түл... ...ба бүхы малнуудые бүрин бүтэнөөр харууһалһанайнь хэмжээгээр колхознигуудта ажалта үдэрыень саг соонь зүбөөр үгэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ колхозуудай правленинүүд болон зооветеринарна мэргэжэлтэд нимэ гуримай зүбөөр бэелүүлэгдэжэ байһые саг үргэлжэ шалгаха уялгатай. Малажалай фермэнүүдые даагшанар колхознигуудай олоһон ажалта үдэрые недели бүри ажалайнь книжкэдэ бэшэхэ ёһотой. Гадна, колхозуудай правленинүүд ба зооветеринарна мэргэжэлтэд халаа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, ехэ мал ба түлнүүдые бүрин бүтэнөөр харууһалха даалгабарияа үлүүлэн дүүргэһэн малшадта ажалай нэмэлтэ түлбэри түлэгдэһыень саг үргэлжэ шалгаха уялгатай.

Эдэ бүхы асуудалнуудые гуримшуулжа шадабал, малажалда ябаһан малшан бүхэнэй харюусалга ехэ болохо, малажалда үнэн сэхээр хүдэлмэрилдэг түрүү колхознигуудые ёһотоор урмашуулха байна. Малай тоо ба малажалай продукциин тоо бүридхэлые зүбөөр табингүй малажалдахи ажалай эмхидхэл һайжаруулхын аргагүй. Республикын колхозуудта малай тоо ба малажалай продукциин тоо бүридхэлые шалгаһан дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, олон дутагдалнууд үзэгдэһэн байна. Энэ хадаа малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай эмхидхэлэй ба түлбэриин гуримгүй байһанай нэгэ шалтагааниинь мүн. Малай тоо ба продукциин тоо бүридхэлгын бусайдалгые дары усадхаха, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй байгша оной сентябриин 3-най тогтоолой эрилтын ёһоор энэ хэрэгые гуримшуулха хэрэгтэй.

«Республикын колхозуудта малай үбэлжэлгые үнгэргэхэ талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай» ВКП(б)-гэй обкомой VI пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, түрүү колхозууд ба фермэнүүд, тэрэшэлэн түрүү һаалишад, пастугууд, хонишод, гахайшад, адуушад, үхэршэд, моришод ба малажалай бусад хүдэлмэрилэгшэд мал харууһалга ба эдеэлүүлгые зүбөөр эмхидхэһэнэй ба тэжээлээ химгадалтайгаар гаргашалһанай ашаар малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар ябуулжа, нэгэшье толгойн хоролтогүйгөөр харууһалжа, ерэхэ жэлэй түл абалгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхээд байна.

Малажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэдэнэй туйлалтые бүгэдын шадабари болгохо, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдые халуун анхаралаар хүреэлхэ, партийна организацинн, культурно-гэгээрэлэй, медицинскэ, худалдаа наймаанай ба бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд малшадай культурна эрилтые хүсэдөөр хангахын тула анхаралаа хандуулха ёһотой. Малшадай хүдэлмэри хадаа манай ороной хүнгэн промышленностиие түүхэй эдээр, арад зониие эдеэ хоолоор элбэг дэлбэгээр хангахын түлөө тэмсэлгэй эгээл хүндэтэй хүдэлмэри мүн.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛШЭДТЭ СТАЛИНСКА ШАНГУУД ОЛГОГДОБО

Академик Д. В. Скобельцын, „Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө“ Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедэй түрүүлэгшэ

«Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитет эб найрамдалай түлөө элитэ ехэ тэмсэлшэдэй алдарта шэнэ бүлэгтэ — Го Мо-жо, Пьетро Ненни, Икуо Ояма, Моника Фелтон, Анна Зегерс, Жоржи Амаду гэгшэдтэ Уласхоорондын Сталинска шангуудые нэгэн һаналаар олгобо.

Уласхоорондын Сталинска түрүүшын шангуудые олгоһон үдэрһөө хойшо эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөн шэнэ амжалтануудые туйлаа. Тэрэ хадаа бүхы оронуудта олон мянган шэнэ тэмсэлшэдые өөрынгөө зэргэдэ хабаадуулаа, мүнөө уласхоорондын ажабайдалда түгэлдэр хүсэн болоо. Агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Уряада олон зуугаад миллион хүнүүдэй гар табиһан ябадал хадаа шэнэ дай үүдхэгшэдтэ һүр хүсэтэ һануулга болобо.

Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедэй шиидхэбэриинь тогтоол соо нэрлэгдэһэн, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй шэн зоригто ажал-ябуулгые, арадуудай хоорондохи хани барисаанай ба эб найрамдалай идеянүүдэй бадаралтада туһалһан тэдэнэй ехэ ажалые мэдэдэг ба һайшаадаг бүхы оронуудай олон миллион хүнүүдэй һанал бодолые энэшье удаа харуулха бээз гэжэ Комитет этигэн найдана.

Хитадай Арадай Республикын ехэ уранзохёолшо, эрдэмтэ-түүхэшэн, ниитын ба гүрэнэй ажал-ябуулагша, эб найрамдал хамгаалха национальна ба уласхоорондын хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагша Го Мо-жодо Комитедэй шиидхэбэреэр шан олгогдоо. Хитад арадай инагладаг уранзохёолшодой ба драматургнуудай нэгэн—Го Мо-жо хадаа өөрынгөө бүхы творчествоор арадуудай эб найрамдалай, прогресс ба национальна бэеэ дааха байдалай түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна.

Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһанай һүүлээр Го Мо-жогой ажал-ябуулгада илангаяа ехэ үрэтэ үе эхилээ. Тэрэ хадаа ниитын ба гүрэнэй ехэ хүдэлмэри эрхилнэ, эб найрамдал хамгаалха ба американска агресситэй тэмсэхэ Хитадай арадай комитедые, культурын, литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэхитадай ассоциацииие толгойлно, Хитадай наукануудай Академиин президент мүн туладаа, өөрынгөө орон дотор гүрэнэй элитэ ехэ тушаал даана.

Уранзохёолшо, эрдэмтэ, ниитын ажал-ябуулагша Го Мо-жогой түгэлдэр ехэ ба эсэшэ сусашагүй ажал-ябуулгань бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгтэ, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба прогрессэй хэрэгтэ үнэнөөр алба хэлгын тодо жэшээ мүн.

Эб найрамдал хамгаалха уласхоорондын хүдэлөөнэй элитэ ехэ түлөөлэгшэдэй нэгэн Пьетро Ненни дэлхэйн нүгөө хуби — Европодо эб найрамдалай аша гуһада мүн лэ үрэтэй һайнаар ажаллажа байна.

Өөрынгөө орон дотор олониитын элитэ, хүндэтэ ажал-ябуулагша болоһон Ненниин нэрэнь ондоо тээ холуур алдаршанхай юм. Ямаршье түхэлтэй агрессидэ эсэргүү тэмсэлшэ, Италиин эгээлэй хүнүүдэй интересүүдые шэн зоригтойгоор хамгаалагша Ненни өөрынгөө ороной ба арадай хуби заяанай туладаа хүсэ шадалаа хайралдаггүй юм. Элитэ ехэ публицист туладаа, империалистическэ агрессорнүүдые эрид шангаар элирүүлнэ, дайнай шэнэ аюултай тэмсэхыень Италиин ажалшадые саг үргэлжэ уряална.

Эб найрамдалай түлөө итальянска тэмсэлшэдэй хүтэлбэрилэгшын тушаалда байжа бэелүүлһэн үрэтэ ажал-ябуулгаараа, Италида ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха хүдэлөө үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн эсэшэ сусашагүй бүхы ажал-ябуулгаараа Ненни хадаа эб найрамдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө түрүү тэмсэлшэ гэжэ Ненниие харадаг арад үргэн олониитэдэ мэдэрэгдэн алдаршанхай.

Японии элитэ эрдэмтэ ба политическэ ажал-ябуулагша профессор Икуо Ояма орон дотороо эб найрамдалай аша туһада үрэтэйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Өөрынгөө ороной культурын үнинэй ажал-ябуулагша Икуо Ояма хадаа японско арадта угаа ехэ зоболон асарһан японско дайшадай эбсэшэгүй дайсаниинь болонхой. Үнгэрһэн дайнда японско империализмын диилдэһэн дары профессор Ояма хадаа шэнэ дайнда Японие хабаадуулхагүй, шэнэ хюдалтада арадые татан оруулха арга боломжые хархис хүсэнүүдтэ үгэхэгүй гэһэн уряатайгаар оронойнгоо эрхим хүсэнүүдтэ хандаһан юм. 1949 оной апрельдэ Оямын үүсхэлээр Японидо эб найрамдал хамгаалха түрүүшын национальна конгресс бэлэдхэгдэһэн ба үнгэргэгдэһэн, тэрэнь Японидо эб найрамдалай тала баригшадай ниитын эмхитэ хүдэлөөнэй эхи табиһан байгаа.

Моника Фелтоной нэрэнь бүхы дэлхэйн үнэн сэдьхэлтэ хүнүүдтэ һайн мэдээжэ юм. Тэрэ хадаа зутар хэһээлтын хэгдэжэ байбашье, Корейдэхи дай эмхидхэгшэдэй ябуулганууд тухай үнэн үгэнүүдые тэдэнэй нюуртань хэлэхэ зоригтой байгаа. Энэ эхэнэр Корейдэ английска ба американска сэрэгүүдэй бэелүүлдэг бузар үүргые харуулаа.

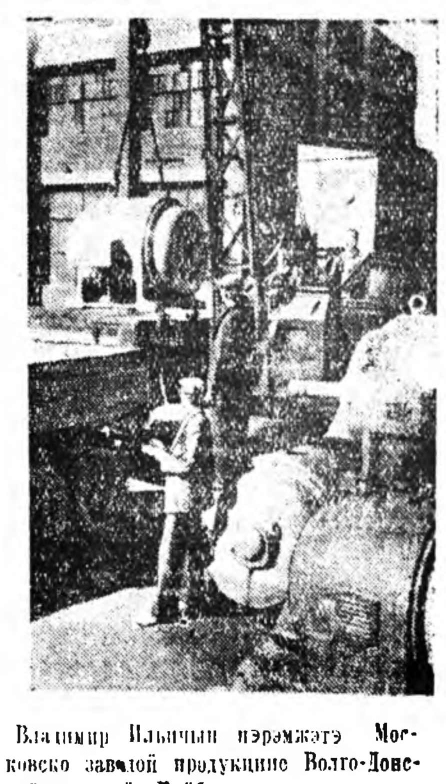
Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин комиссиин составта орожо, энэ оной май һарада Корея ошоһонойнгоо һүүлээр Англи руу бусажа ерээд, Моника Фелтон Корея тухай үнэн зүйл дэлгэрүүлхэ эдэбхитэй ажал-ябуулга эрхилһэн байна. Лондондо, Эдинбургда, Глазгодо, Ковентридэ ба бусад городуудта болоһон ехэ суглаанууд, митингнүүд дээрэ тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүд Англиин олохон хүнүүдтэ үнэн юумэ харуулаа, Корейдэ боложо байһан зүйлнүүдэй бодото байдал ойлгоходонь тэдээндэ туһалаа. Хараһан юумэеэ үнэн зүбөөр хэлэһэн ушарһаань, парламентда ба хархис хэблэлдэ тэрэниие шадахысаа харлаһан ба мүрдэһэн байна. Лейбористска партиин гэшүүн байхадаа, Стивнадж городой барилгын корпорациин түрүүлэгшын тушаалда байһанаа Фелтон хүдэлмэриһөө гаргагдаба. Гүрэндөө «урбалта хэбэ» гэжэ тэрэниие гэмнэхые һэдэһэн байгаа, гэбэшье, ниитын олон тоото протестнүүд тэрэниие сүүдэй мүрдэлгэһөө абарһан байна. Хэһээлтэ мүрдэлгэ ба хардалга хэгдэжэ байбашье һаань, Фелтон хадаа Корейдэхи дайнда эсэргүү үгэ хэлэлгээ зогсоогоогүй.

Бүхы оронуудтахи эб найрамдалай тала баригшад Уласхоорондын Сталинска шангаар шагнагдаһан хүнүүдэй **список соо Анна Зегерсын нэрые ханалтатайгаар** уншаха байна. **Бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ** номуудай автор, **элитэ уранзохёолшо** Анна Зегерс **өөрынгөө бүхы ами** наһые немецкэ **арадай ажабайдалай** интересүүдэй **түлөө тэмсэлдэ** зорюулаа. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ Анна Зегерс дайнда ба фашизмда эсэргүү, эб найрамдалай ба прогрессэй түлөө тэмсэлэй замда батаар ороһон юм. Шэнэ дайе англо-американска империалистнуудай бэлэдхэжэ, Баруун Германиие энэ дайнай плацдарм болгохо, немецүүдые «дайнай хүнэпэн» болгохо гэжэ тэдэнэй оролдожо байһан мүнөө үедэ Анна Зегерс тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябана.

Ондоо нэгэ ороной ба дэлхэйн нүгөө хубиин уранзохёолшо—бразилец Жоржи Амаду Анна Зегерс шэнгеэр өөрынгөө литературна толотомо оюун бэлигые эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ үгэнэ. Жоржи Амаду хадаа бразильска арадта эгээн ойрын уранзохёолшодой нэгэн, Латинска Америкын оронуудта һайн мэдээжэ уранзохёолшо мүн. Тэрэнэй зохёолнууд американска империализмда эсэргүү, оронойнгоо национальна бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэлэй идеягээр нэбтэрэнхэй байна.

Советскэ хүнүүд Уласхоорондын Сталинска шангай лауреадуудай — эб найрамдалай хэрэгэй түлөө бата тэмсэлшэдэй гайхамшагта ажал-ябуулгые үндэрөөр сэгнэн, халуунаар дэмжэнэ.

Агуухэ Сталинай нэрэтэй холбоотой шагналһаа үндэр шагнал советскэ арадта байхагүй юм. И. В. Сталинай дала наһанай ойтой дашарамдуулан бии болгогдоһон эб найрамдалай Уласхоорондын шангууд хадаа эб найрамдал сахихын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ ехэ габьяануудые туйлаһанайнь түлөө ямаршье ороной гражданинуудта, тэдэнэй политическэ, шажанай ба расова илгабариһаа дулдыдангүйгөөр олгогдодог байна. Эб найрамдалай Уласхоорондын Сталинска шангуудые олголго хадаа советскэ гүрэнэй эб найрамдалай политикын шэнэ гэршэ мүн, коммунизмын агуу һайхан ордон барижа байгаа манай Эхэ ороной ажалшадай зүгһөө халуунаар һайшаагдана.

Владимир Ильичын нэрэмжэтэ Москвско заводой продукциие Волго-Донской каналай, Куйбышевска гидроэлектростанциин, **Главна Туркменскэ каналай барилгын талмайнууд дээрэ хаража болохо байна. Тус** завод багахан **электромоторнуудһаа эхилээд, алхалдаг экскаваторнууд дээрэ** хэрэглэгдэдэг ехэ **томо агрегадууд хүрэтэр,** элдэб түхэ**лэй двигательнүүдые** коммунизмын **агуухэ барилгануудта** зорюулан бэлэдхэдэг **байна.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Куйбышевска гидроэлектростанциин барилгада хэрэглэгдэхээр бэлэн болоһон электродвигательнүүдые ашажа байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Н. В. Гоголиин нүгшэһэнһөө хойшо зуун жэлэй ойе үнгэргэхэ Бүхэсоюзна комитедтэ

Н. В. Гоголиин нүгшэһэнһөө хойшо 100 жэлэй ойе үнгэргэхэ Бүхэсоюзна комитедэй заседани академик В. В. Виноградовай түрүүлэлгэ дорo, СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзда декабриин 20-до болобо.

Оролой агуухэ уранзохёолшын дурасхаалые мүнхэрүүлхэ ба тэрэнэй зохёолнуудые дэлгэрүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тус заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. ВЦСПС-эй, СССР-эй дээдэ һуралсалай Министерствын, РСФСР-эй педагогическа наукануудай Академиин, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна общетвын ба бусад эмхи зургаанууд болон организацинуудай түлөөлэгшэд дурасхаалта ойдо бэлэдхэжэ байһан тухайгаа мэдээсэлнүүдые хэһэн байна.

Советскэ хүнүүд Н. В. Гоголиин дурасхаалые хүндэлнэ. Гениальна уранзохёолшын ажабайдал ба творчество тухай хэдэн арбаад мянган лекцинүүд, элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүд культурын ордонуудта, хүдэлмэришэдэй ба колхозно клубуудта, предприятинуудта, сэрэгэй частьнуудта ба подразделенинүүдтэ, кораблинууд дээрэ ба хилэ шадарай заставануудта үнгэргэгдэхэ байна. Дээдэ һургуулинуудта научна сессинүүд, студенческэ конференцинүүд, эрдэмтэдэй соведүүдэй заседанинууд болохо юм.

Н. В. Гоголиин зохёолнууд олон миллион тиражтайгаар шэнээр хэблэгдэжэ гараха байна.

Гоголиин зохёолнуудые уран һайханаар уншаха ба зүжэгүүдые табиха тусхай радиодамжуулганууд январиин эхеэр хэгдэжэ захалха юм.

500 миллион түхэригэй шангууд

Үни удаан жэлнүүдтэ ажаллаһанай түлөө нэгэ доро үгтэхэ мүнгэн шангуудые үгэлгэ ороной металлургическа предприятинуудта эхилээ.

Металлургическа предприятинуудай электростанцинуудые ашаглалга ба заһабарилга дээрэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэд, капитальна барилгын отделнүүдэй, коксохимическэ, горнорудна ба огнеупорно предприятинуудай хүдэлмэришэд, мүн «Главторчермедэй» предприятинуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд үни удаан жэлнүүдтэ ажаллаһанай түлөө шангуудые энэ жэлдэ түрүүшынхиеэ абахань.

Энэ жэлдэ ороной металлургнууд үни удаан ажаллаһанай түлөө хамта дээрээ 500 миллион шахуу түхэригэй шангуудые абаха байна.

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска нэгэдэхи зүблөөн

...дэр Бурят-Монголой гүрэ... ...нэй орденто оперо ба ба... ...театрын байшан соо куль... ...хүдэлмэрилэгшэдэй республи... ...зүблөөн хүдэлмэриеэ үргэл... ...бэ.

...ажахын пропагандын Уп... ...иин начальник нүхэр **Мада...** ...культурно-гэгээрэлэй эмхи ...нуудай хэрэгүүдые эрхилхэ ...ениин начальник нүхэр **Ур...** ...элүүрые хамгаалгын ми... ...нүхэр **Боянова**, Иволгын дун... ...уулиин багша нүхэр **Сан...** ...арадай творчествын бай... ...директор нүхэр **Бажеев**, ...ческэ болон научна эрдэмүү... ...гэрүүлхэ Бүхэсоюзна об... ...БМАССР-эй отделениин ...алгата секретарь нүхэр **Бад...** ...иев ба бусад үгэ хэлээ. ...ССР-эй Министрнүүдэй Со... ...үрүүлэгшэ нүхэр **Д. Ц. Цы...** ...н зүблөөн дээрэ ...эрэн... ...хэлээ.

«Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгэдэ культурна фронтын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай» нүхэр Жалсабоной элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ зүблөөнэйхид ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Хамта 37 хүн үгэ хэлэһэн байна. Энэ зүблөөндэ хамта 600 хүн хабаадалсаа.

Үгэ хэлэлгын һүүлээр нүхэр Жалсабон түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад агуухэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинда эльгээхэ бэшэгые тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр, нэрьемэ удаан альгаташалгаар баталан абаба.

Һүүлээрнь ВКП(б)-гэй ЦК-гэй лектор нүхэр К. П. Кутьин уласхоорондын байдал тухай һонирхолтой лекци уншаһан байна.

Саашадаа культурно-гэгээрэлэй болон киногой хүдэлмэрилэгшэд секци боложо, семинарнуудта хабаадалсажа, хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшад. (Зүүн гарһаа) Байкало-Кударын аймагай Хандагинска уншалгын байшангые даагша И. К. Федоров, Кяхтын аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша В. В. Бухольцев, партиин Сэлэнгын айкомой секретарь Г. Д. Манзаев, Ториин аймагай Желтуринска һургуулиин багша В. Д. Марахонова, Торийн аймагай Торийн амбулаториин фельдшер А. Г. Седунова.

З. Веснинагай фото.

Малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулна

Малай үбэлжэлгые үнгэргэлгэ тон харюусалгатай үе мүн. Үбэлэй үедэ малнуудые дулаан байраар ба үбһэ тэжээлээр хангахаһаа гадна тэдэнийе һайнаар харууһалха, зүбөөр эдеэлүүлхэ шухала болоно. Энэ хэрэгые малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан малшад-колхознигууд шиидхэдэг байһаниинь элитэ. Тиимэһээ малшадта онсо анхарал хандуулха гээшэ колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинуудай шухала зорилго болоно.

Энэ зорилгые Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Ванданов) ба партийна организаци (секретариинь нүхэр Б. Цыбикжапов) тон зүбөөр ойлгоно. Тиин малшадтаа тусхай анхарал хандуулдаг байна. Тус колхоз аймаг соогоо олоншог малтай колхозуудай нэгэн юм. Малнуудынь 23 газарта ондо оруулагдахань. Малай үбэлжэлгэ дээрэ мүнөө 73 колхознигууд ажаллажа байна.

Малшад болбол бултадаа дулаан ба арюун сэбэр байрануудаар хангагданхай. Тэдэндэ даха, валенка гэхэ мэтын дулаан хубсаһанууд үгтэнхэй.

Партийна эхин организаци хадаа малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрине ябуулха хэрэгтэ шухала анхарал хандуулна. Коммунистнууд, комсомолецууд болон партийна бэшэ эдэбхитэдэй дундаһаа 13 агитаторнууд томилогдоод, малай гүүртэнүүд ба отарануудта ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Колхозой центрһээ холын гүүртэнүүдтэ хоёр улаан булан түхеэрэгдэжэ, плакадуудаар, лозунгнуудаар гоё һайханаар найруулан шэмэглэгдээ. Тэндэнь уран зохёолой, политическэ литератураар хангагдаһан библиотекэнүүд бии. Мүн газетэ, журнал алгадгүй эльгээгдэжэ байдаг.

Агитаторнуудынь малшадай дунда һони һонин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, газетэ, журнал уншажа үгэдэг, дайшалхы хуудаһа гаргадаг, мүрысөө эмхидхэдэг байна. Партийна организаци хадаа агитаторнуудта туһаламжа үзүүлдэг, хүдэлмэриинь саг үргэлжэ хинан шалгажа байдаг. Агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ агитаторнуудай семинарнуудые үнгэргэжэ, агитационно-ниитын хүдэлмэриин зорилгонууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсэдэг, хөөрэлдөө хэхэ методическа заабари үгэдэг байха юм. Боргойн эхин һургуулиин багша нүхэр Ц. Сагадеев малшадай хоёр гүүртэ дээрэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг. Тэрэ болбол элидхэл ба хөөрэлдөөндэ эртээнһээ бэлэдхэжэ, тэдэнээ һонирхолтойгоор үнгэргэдэг, нютагай баримтануудтай холбодог байха юм. Ноябрь ба декабрь һаранууд соо уласхоорондын байдал тухай 5 дахин, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай 2 дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Гадна, антирелигиозно темээр, арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтын асуудалнуудаар лекци ба элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Тэрэшэлэн залуу агитатор Д. Гурожапов (зоотехник) хони олоор үсхэбэрилхэ табан жэлэй түсэб тухай 9 дахин, уласхоорондын ба бусад асуудалнуудаар дүрбэ дахин элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые хээ. Мүн агитаторнууд Д. Ванчиков, Х. Дондоков болон бусад агитационно хүдэлмэридэ шударгыгаар хабаадана.

Колхозой центртэ дүтын малшад клубтаа сугларжа лекци ба элидхэлнүүдые шагнадаг, ном дэбтэр, газетэ, журнал уншадаг байна. Эндэнь малшадта зорюулжа һарадаа хоёр дахин кино харуулагдадаг. Һурагшадай самодеятельностиин коллективэй хүсөөр нэгэ дахин зүжэг наадан табигдана.

Агитаторнууд болбол ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна, малшадай ажаһуудалай асуудалнуудта ехэ анхарал табидаг. Гэр байрыень ариг сэбэрээр байлгаха, түлеэ залһаар дутаахагүй, эдеэ хоолой зүйл таһалдуулхагүй тухай хэмжээнүүдые абадаг байна.

Партийна организаци болбол малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, адуу малаа тобир тарганаар ондо оруулха харюусалгатай зорилгые малшадта ойлгуулжа шадаа. Мүнөө Сталинай нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Д. Жигмытов.

Саянтын МТС-эй залуу трактористнууд комсомолка Эрдынеева ба Собинчиков гэгшэд тракторнуудые заһабарилгада һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр үдэр бүриингөө даалгабарие хоёр үлүүлэн дүүргэнэ, хүдэлмэриинь шанар һайн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу трактористнууд Эрдынеева ба Собинников гэгшэд «СТЗ» тракторай хойто мостые хабсаргажа байна.

Б. Баировай фото.

Түсэбһөө гадуур—4700 пүүд загаһан

БМАССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын Корсаковска загаһанай заводой коллективэй гэшүүд 1951 ондо илангаяа эршэтэйгээр ажаллаа. Тиигэжэ, загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, эрхим шанартай 4700 пүүд омуль түсэбһөө гадуур гүрэндөө тушаагаа.

Тус заводой Борис Кондаковой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд 85 центнер загаһа түсэбһөө гадуур барижа, коллектив соогоо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Загаһа баридаг зэр зэмсэгүүдтээ гамтайгаар хандахаһаа гадна, тэдэниие зүбөөр ба ашагтайгаар хэрэглэһэнэйнгээ ашаар эдэ амжалтануудые тус бригадынхид туйлаа.

Тэрэшэлэн 25 жэлэй туршада загаһанай ажалда ябаһан нүхэр Михаил Наволоцкиин бригада декабриин 15-ай байдалаар загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэһээ гадна. 60 центнер загаһа түсэбһөө гадуур бариһан байна. Мүн Хусай Иванович Заялхоновой бригадынхид жэлэйнгээ түсэб 115 процент дүүргэжэ, социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гараба.

Социалистическэ мүрысөө бүри үргэдхэн, шэнэ жэлые шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө тэмсэл мүнөө эндэ эхилэнхэй.

А. Беляев.

Нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ

«Металлоширпотреб» заводой ажахын ба профсоюзна органуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ онсо анхарал табина. Тиимэһээ, энэ заводой хүдэлмэришэдэй дунда ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг стахановецууд улам олошорно.

Тус заводой хүдэлмэришэдэй аяар 70 шахуу процентнь жэлэйнгээ даалгабарие үлүүлэн дүүргэө. Тиихэдэ хүдэлмэришэдэй 10 гаран процентнь хоёр-хоёр жэлэй нормо дүүргэһэн байна. Тэрэнэй тоодо обрубщик Нофиков, вагранщик Брянский, слесарьнууд Кульков, Осколков болоч бусад бии.

Эндэ ажалай бүтээсэ 25 процент хүрэтэрөө дээшэлээ, бүтээн гаргаһан продукциинь өөрын үнэ 4,2 процентээр химдаруулагдаа. Тиигэжэ, жэлэйнь программа бүри ноябриин 1-дэ дүүргэгдээ һэн. 434 мянган түхэригэй олзо оруулхын орондо 685 мянган түхэригтэ оруулагдаа.

Стахановецуудай творческо үүсхэлые заводой хүтэлбэрилэгшэд тэрэ дары дэмжэн абажа, бүгэдын шадабари болгодог заншалтай. Үнгэрэгшэ 10 һарын туршада уралан нарижуулгын арбан нэгэн дурадхал үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 54 мянган түхэригэй алмалта хэгдэһэн байха юм.

И. Елшин.

Финансистнуудай мүрысөөнэй дүнгүүдһээ

1951 оной финансова түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө Улан-Удэ городой гурбан районуудай финансова хүдэлмэрилэгшэд өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөөнэй договорнуудые баталһан юм. Һаяшаг тэрэнэй дүн гаргагдаа.

Энэ оной декабриин 14-нэй байдалаар налог суглуулха түсэбөө 76,4 процент, энгэй секторһээ оруулха татабарие 88,5 процент дүүргэһэн Пригороднэ районой финансова хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив партиин горкомой ба горсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Железнодорожно районой финансистнууд хоёрдохи һуури, Городской районойхид һүүлшын һуури эзэлһэн байна. Эдэ хоёр районой финансова хүдэлмэрилэгшэд тохёолдоһон гээгдэлээ бүримүһэн усадхажа, ажахын шэнэ жэлые угтахын түлөө мүнөө эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилээ. Нэн түрүүндэ ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри шангадхажа байна.

Е. Николаев.

Кяхтын колхозууд үрһэ хаалгые удааруулна

Кяхтын аймагай колхозууд мүнөө жэлдэ баян ургаса хуряажа абаад, гүрэндөө таряа тушааха түсэбөө дүүргэһээр 2 һара үлүүтэй болоо. Аймагай колхозууд үрһэ хаалгын түсэбые болзор соонь дүүргэхэ дүүрэн арга боломжотой байгаа. Колхозуудай правленинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй энэ шухала хэрэгтэ хайхарамжагүйгөөр хандаһан дээрэһээ үрһэнэй таряа ба хартаабхын үрһэ хаалга аймагай колхозуудта ехээр удааруулагдана. Декабриин 20-ной байдалаар үрһэнэй таряа хааха түсэб аймаг дотор 48,7 процент, хартаабхын үрһэ хааха түсэб 20,5 процент дүүргээд байна. Тус аймагта үрһэ хаалгын түсэбые хахадлаагүй колхозууд олон. Жэшээнь, Сүбэгтын сомоной Ворошиловай, Маленковой нэрэмжэтэ, Большелугска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд үрһэнэй таряа хааха түсэбөө 30—40 процент, хартаабхын үрһэ хааха түсэбөө 10—15 процент дүүргэһэн байна. Усть-Киранай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 400 центнер хартаабхын үрһэ хааха түсэбтэй аад, оройдоо 150 центнер, «Большевик» колхоз 300 центнерэй орондо 25 центнер, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 300 центнерэй орондо 15 центнер, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 400 центнерэй орондо 30 центнер хаагаад байна.

Кяхтын аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг, тэрээнэй даагша Пестерев, ахалагша агроном Игумнова гэгшэдэй хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилһэн дээрэһээ аймаг дотор үрһэнэй таряа сэбэрлэлгэ ба хатаалга хайша хэрэгээр табигданхай. Тус аймагай колхозуудай хааһан 10-аад мянган центнер үрһэнэй таряанай нэгэшье центнерынь кондицида хүргэгдөөдүй ба[йна]. Аймагай зарим колхозу[уд]та сохигдоһон таряан обоо[л]той, хушалтагүй тоогууд дээ[р] хэбтэжэ, саһантай холисолдо[жо] гутажа байна. Усть Киранай со[мо]ной Ворошиловай нэрэмжэтэ ко[л]хозой (түрүүлэгшэнь А. И. Ос[...] парторганизациин секретарь Г. [...] Черноярова) правлениин ба пар[тийна] организациин зүгһөө үрһэ [хаал]ха хүдэлмэрие муугаар [...] һан дээрэһээ хүрэнгын 150 цент[нер] таряан халажа гутаһан байна. [...] баһа үрһэ хаалгые Усть-Кяхты[н] сельсоведэй Калининай, Ульянова[й] нэрэмжэтэ колхозууд удааруулна.

Кяхтын МТС аймагай колхозуу[д]та таряа сэбэрлэлгэдэнь ехэхэн [ту]һаламжа хүргэхэ уялгатай ба[йһан] аад, энэ үүргээ дүүргэнэгүй. [...]эй харьяата колхозуудта таряа [сэ]бэрлэлгын шэнэ машинанууд хо[...]доо эбдэржэ, дүүрэн хүсөөрөө [хэ]рэглэгдэнэгүй. Большелугска со[мо]ной Энгельсын, Усть-Кяхтын се[ль]соведэй Калининай нэрэмжэтэ [кол]хозуудта таряа сэбэрлэлгын ОС-[...] маркын машинанууд, МТС-һээ [...]рючи саг соонь асаржа шададаг[үй] дээрэһээнь, ходо миин байна. К[ях]тын МТС-эй ба хүдөө ажахын [та]һагай агрономууд өөһэдынгөө [...] шаалай уялгые муугаар дүүр[гэнэ]. Тэдэнэр колхозуудта гарадаг[гүй]һаа, таряа сэбэрлэлгые түргэдхэ[хэ] ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй.

Ерэхэ жэлэй хабарай тарилга[дa] бэлэдхэлгые ойрын үдэрнүүдтэ [...] гэсхэхэ зорилго мүнөө Кяхтын [ай]магай колхозуудай урда табигда[на]. Энэ харюусалгатай зорилгые б[эе]лүүлхэ хэрэгтэ аймагай колхозу[у]дай хүтэлбэрилэгшэд ехэ анхар[ал] хандуулха зэргэтэй.

В. Жигжитов.

Ажалай эмхидхэлэй муу дээрэһээ...

Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд ерэхэ хабарай тарилгада элбэг хүрэхэ үрһэ хааха аргатай. Теэд олонхи колхозууд энэ хүдэлмэрие мүртэйгөөр ябуулнагүй. Хаагдаһан таряанай 20 процент хүрэхэгүйнь сэбэрлэгдэһэн байна. Жэшээнь, «Гигант» колхоздо орооһото культурануудай үрһэнэй 8387 центнер таряан хаагдаһан аад, оройдоо 200 центнерынь сэбэрлэгдэһэн байна. Энэ колхозой үрһэнэй таряанай нилээд горьтой хубинь газар дээрэ адхаатай, саһантай зууралдажа хэбтэнэ. Энэ колхоздо таряа сэбэрлэдэг механизированнэ «ВИМ», «ОСТ—1» машинанууд ба олон простой машинанууд бии юм. Тиихэдэ колхоз хүдэлмэришэдөөршье олон. Теэд тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Родионов ба таряанажалай зарим бригадануудай бригадирнууд ерэхэ жэлэй тарилгые хүсэд хүрэхэ үрһөөр хангаха ямаршье оролдолго гарганагүй. Хэдэн олон хүдэлмэришэдэй байһаар байтар хүрэнгын таряа сэбэрлэлгэдэ 4—8 хүниие гаргаһан байна. Энэ колхоз адагычь 100 хүниие энэ хүдэлмэридэ ябуулха аргатай. Теэд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Родионов таряанажалай бригадануудай бригадирнуудта таряа сэбэрлэлгэдэ хүнүүдые гаргаха гэһэн даалгабари үгэжэрхёод, шалгадаггүй байна. Энэ шалтагаанһаа болоожо таряа сэбэрлэдэг «ВИМ», «ОСТ—1» машинанууд декабрииe 1-һээ хойшо миин байна. Колхозой түрүүлэгш[ын] орлогшо нүхэр Благушин эдэ маш[и]нануудай миин байһые колхоз[ой] таряанажалай бригадын бригад[ир] нүхэр Романовай хүнүүдые гар[гаа]гүй дээрэһээ болоо гэжэ тайл[ба]рилна. Нүхэр Романовһаа таря[а] юундэ сэбэрлэнэгүйбта гэжэ ас[уу]хада, «сэбэрлэжэ эхилхээ ба[йна]бди» гэжэ харюусана. Гэхэтэй х[амт]а, нүхэр Романовай бригад[ын] хүдэлмэриин хүсэ абаха хү[н]дэй 40 процентнь бии юм. Т[э]эдэнь мүнөө дээрээ юушье хэнэ[гүй].

Мүн «Коммунизм» колхоз ай[ма]гай центртэ юм. Аймгүйсэдко[мой] хүдөө ажахын таһагай мэдээсэ[һэ]ёһоор, энэ колхоздо хүрэнгэ ха[...] тиимэшье муу бэшэ. Шалгаад [үз]хэдэ, эндэ хүрэнгын ехэ хэмжэ[э]н таряан газар дээрэ адхаатай, [са]һантай холисолдожо хэбтэнэ.

Аймагай бусад колхозуудта үр[һэ] хаалга ба халагалалга ба[йдал] иимэрхүү. Жэшээнь, Сутайн се[ль]соведэй «Путь Ленина» колх[оз] (түрүүлэгшэнь нүхэр Сучков) үр[һэ]нэйнь таряан сэбэрлэгдэхэгүй[һөө] гадна, газарта адхаһаниинь са[һан]да дарагдаад хэбтэнэ.

Аймагай хүдөө ажахын таһ[аг] ба МТС-үүдэй агрономууд энэ[ые] мэдэжэ байһан аад, ямаршье х[эм]жээ абачагүй. Ерэхэ жэлэй ха[ба]рай тарилгада хүрэхэ хэмжэ[э]нэй үрһэ хааха гээшэ колхоз бүх[эн]эй арюун уялга мүн

А. Протасов.

Шэнэ клуб баригдаба

Яруунын аймпотребсоюз энэ жэлдэ шэнэ клуб барижа, сүлөөтэй сагаа сэнгэлигээр үнгэргэхэ арга боломжо хүдэлмэрилэгшэдтөө олгобо.

Шэнэ клуб соонь лекци, элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Ойрын үдэрнүүдтэ коммунизмын агууехэ барилганууд, уласхоорондын байдал тухай лекци ба элидхэлнүүд болохо юм. Тус коллективэй гэшүүд хүдэлмэриингөө һүүлээр клуб соогоо сугларжа, кино, концерт харадаг болонхой.

Д. Данилов.

Жэлэйнгээ түсэб 126 процент дүүргээ

«Красное знамя труда» гэжэ хүдөө ажахын артелиин дэргэдэхи Бичурын сельпогой № 7 магазин (продавецынь нүхэр В. Иванов) эд бараанай эрьесын жэлэй түсэбые 11 һарын туршада 126 процент хүрэтэр дүүргээ. Тус магазин хадаа хүдөөгэй магазинууд соо байха ёһотой эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые ассортиментээрнь байлгахаһаа гадна, худалдан абагшадай захиһан товарнуудые саг үргэлжэ худалдаанда байлгадаг юм.

Мүнөө шэнэ жэлэй һайндэрэй ёлкодо хэрэгтэй юумэнүүдые худалдаанда гаргажа байна.

ПАРТИЙНА ТЕМЭДЭ

Эхин парторганизацинууд—партиин айкомой түшэг мүн

Партийна эхин организацинууд хадаа партиин үндэһэ һууринь, тэрэнэй органуудай шиидхэбэринүүдые хаанашье—заводто, колхоздо, эмхи зургаанда бэелүүлэгшэд мүн.

Партийна эхин организацинууд партиин хүтэлбэрилхы органуудые олониитэ хүдэлмэришэдтэй, таряашадтай, интеллигенцитэй нигтаар холбоно.

«Олониитэтэй холбоон, — гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ, — энэ холбоое бэхижүүлгэ, олониитын голосые шагнахаар бэлэн байлга—эдэ лэ большевистскэ хүтэлбэриин хүсэн ба илаглашагүйнь болоно».

Аймаг дотор политическэ ба ажахын бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэдэ ВКП(б)-гэй айком хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэнэ. Партиин айком өөрынгөө үдэр бүриин хүдэлмэридэ партийна эхин организацинуудта түшэглэдэг, тэдэнэй ажал-ябуулгые залан шэглүүлдэг, тэдэниие хүтэлбэрилдэг байна. Тиимэһээ партийна ба советскэ дээдэ органуудай заабаринуудые дүүргэхэ талаар партийна эхин организацинууд ехэ харюусалгатай. Хүдөө нютагуудые абажа үзэбэл, колхозно партийна эхин организацинууд хадаа тэндэхи олониитые жолоодогшод, тэдэниие зоригжуулагшад ба хүтэлбэрилэгшэдынь болоно. Али бүхы хэрэгтэ амжалта туйлахын тула партийна организаци бүхэн нигта эмхидэлтэй коллектив байха, эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигуудые эмхидхэгшэд байха зэргэтэй, колхозой ажахын ба политическэ байдалай түлөө харюусаха байна. Партийна организациин үүргыень, бүхы хүтэлбэриин түлөө харюусалгыень дээшэлүүлхын тула колхозойнгоо ажахын ябуулгые хинаха эрхэ ВКП(б)-гэй Уставаар тэрээндэ олгогдоно. Энэ хадаа колхозой бүхы ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабадаахыень, ажахын ябуулгые бүхы талаһаань һайтар мэдэхыень, колхозно үйлэдбэриин шухала һалбаринуудые ходсдоо шэнжэлдэг байхыень партийна организацинуудые уялгална. Колхозой партийна организаци хадаа гүрэндэ, колхоздо харша алибаа ябуулганuудта эсэргүү эрид шууд тэмсэхэ уялгатай. Партийна организаци болбол политическэ хүдэлмэри ябуулха, гүрэнэй урдахи уялганuудаа дүүргэлгые колхозой түрүүшын уялга мүн гэжэ колхозник бүхэнэй мэдэрхэ ябадал хангаха ёһотой. Тэрэ хадаа колхозно байгуулалтын хуули — хүдөө ажахын артелиин Уставые нарииаар сахилгын хойноһоо хинаха зэргэтэй. Ургаса дээшэлүүлхэ, малажалай ашаг шэмыень бүри ехэ болгохо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, бүхы резервнүүдээ шадамараар ашаглахын тула оролдолго гаргалгада колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинууд онсо анхарал хандуулха ушартай.

Деревнидэхи партийно-политическэ хүдэлмэрие бүхы хэмжээгээр һайжаруулга, колхозно партийна организацинуудай үүргые дээшэлүүлгэ хадаа тус зорилго амжалтатайгаар бэелүүлхэ шухала нүхэсэл болоно. ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айком колхозуудые хүтэлбэрилхэ бүхы ябуулгадаа партийна эхин организацинуудта түшэглэнэ. Колхозуудые томодхолготой дашарамдан, хүдөөгэй партийна организацинуудта эли бодо хубилалтануудай болоһые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Нэн түрүүн тэдэнэр нилээд томо болоо, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжүүлхын түлөө, колхозуудай ниитын ажахые улам арбидхахын ба бэхижүүлхын түлөө эдэбхи ехэтэйгээр тэмсэдэг болоо. Айком болбол колхозуудые томодхолгын үедэ партийна организацинуудай секретарьнуудай составые шэнээр хаража үзөөд, энэ хүдэлмэридэ эрдэмтэй ба шадабаритай хүнүүдые дэбжүүлхэ гэжэ һайшаан дурадхаһан байна.

Колхозууд ба МТС-үүдэй партийна организацинуудай ажал-ябуулгые саг үргэлжэ залан ударидадаг, урдаа табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэнь тэдэндэ тодорхой туһаламжа үзүүлдэг байнабди. Бюрогой заседанинууд дээрэ тоосоонуудые шагналга хадаа партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилгын шухала формо болонхой. «Коммунизм» колхоз нилээд удаан саг соо гээгдэжэ ябаһан юм. Колхозой партийна организаци артельнэ ажахын экономикые гүнзэгыгөөр шэнжэдэггүй, колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулдаг байгаа. Партиин айком энэ колхозой партийна организациин ажал-ябуулгатай гүнзэгыгөөр танилсан, элирүүлэгдэһэн дутуунуудые зайсуулха тодорхой хэмжээ абаһан байна. Тэрэшэлэн айкомой хүдэлмэрилэгшэд ондоо колхозуудташье ошожо, партийно-политическэ хүдэлмэрее һайжаруулха хэрэгтэнь туһална. Партийна суглаанууд дээрэ элидхэлнүүдые хэнэ, политическэ ба ажахын хүдэлмэри зүбөөр зохилдуулан ябуулха шадабарида секретарьнуудые, илангаяа залуу секретарьнуудые һургана.

Партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолхо, дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ партиин айком ехэ анхарал табидаг. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци (секретариинь нүхэр Буянтуев) аймаг соогоо түрүүнүүдэй нэгэндэ тоологдодог юм. Партийна ба ажахын хүдэлмэриин шухала шухала асуудалнууд партийна суглаанууд дээрэнь зүбшэн хэлсэгдэдэг. Энэ партийна организациин хүдэлмэриин дүй дүршэлые һайтар шэнжэлэн үзөөд, партийна организацинуудай секретарьнуудай ээлжээтэ семинар дээрэ дүршэл тухайдаа элидхэл хэхыень нүхэр Буянтуевта даалгаһан байнабди. Энэ хадаа аймагай партийна бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ туһа болохонь лабтай. Мүн иимэ дүй дүршэлнүүдые аймагайнгаа, республиканска газетэнүүдээр дамжуулан бусадай шадабари болгохо гэжэ оролдонобди. Партийна эхин организацинуудай ажал-ябуулгые амжалтатайгаар ударидахын тула нютагуудта юу хэгдэжэ байһые һайтар мэдэхэ хэрэгтэй. Парторганизацинуудай секретарьнуудай саг үргэлжын семинар эмхидхэгдээ. Партийна эхин организацинуудай хүдэлмэринь тэдэнэй секретарьнуудай бэлэдхэлһээ нилээд дулдыдадаг гэжэ бодото байдал дээрэһээ мэдэнэбди. Тиин секретарьнууднай политическэ һуралсалда хабаадууланхай: зариманиинь партийна үдэшын һургуулида һурана, зариманиинь марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые бэеэ даагаад шудална. «Колхозууд ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинууд», «Партийна суглаануудта бэлэдхэл ба тэдэниие үнгэргэлгэ», «Залуу коммунистнуудай дунда ябуулагдаха хүдэлмэри», «Хүнэй ухаан бодолдо үлэһэн капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмсэл», «Диалектическэ ба историческа материализм» гэхэ мэтэ темэнүүд һүүлэй семинарнууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Мүн партийна организацинуудай секретарьнуудай зүблөөнүүд үе үе зарлагдадаг.

Гэбэшье, энэмнай үшөөл бага [бо]лотамаг байна. Партийна организаци[н]нуудта ошожо, колхозой урда [та]бигдаһан зорилгонуудые хара[жа] абалсан, тодорхой туһал[амжа] үзүүлхэ гээшэ илангаяа шу[хала] байна. Айкомоймнай бюро һара[да] 2—3-һаа олон бэшээр зарлагд[адаг] заседани бүридөө 1—2 гол асуу[дал] зүбшэн хэлсэдэг.

Энээнэй урда тээ айкомой [бюро]гой заседани дээрэ табигдадаг [ол]хон асуудалнууд мүнөө аймс[...] гүйсэдкомдо ба бусад органи[зацин]нуудта зүбшэн хэлсэгдэдэг бо[лон]хой. Айкомой инструкторнуу[дай] үүргэнь дээшэлээ. Тэдэнэр нюта[гуу]даар оло ябадаг болоо. Инстр[укторнууд] нютагай партийна хүдэл[мэри]лэгшэдтэй нюураараа уулзада[г], [...]та холбоотой байхадаа, парт[ийна] организацинуудта бүри һайн[аар] [туһ]алха аргатай болоно.

Партиин айком бүхы дүй [дүршэ]лөө хэрэглэн, партийна эхи[н орга]низацинуудые хүтэлбэрилгэ[е] һайжаруулха зорилго урдаа [таби]хай.

Партийна эхин организа[цинууд] хадаа социалистическэ ажа[хын шэ]нэ дэбжэлтын түлөө тэмсэ[лдэ] ехэ хүсэн, ВКП(б)-гэй айком[ой тү]шэг мүн. Эдэнэй хүдэлмэри[е бү]хы хэмжээгээр һайжаруулха [хадаа] партийна органуудай шухала [шу]хала зорилго болоно.

А. БАШИНОВ, ВКП(б)-

Сэлэнгын айкомой секр[етарь].

МАЛАЙ ХАРУУҺЫЕ ЭРХИМЭЭР ЭМХИДХЭЕ!

Түрүү фермэдэ

Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хониной племенной фермын «советскэ меринос» үүлтэрэй ашаг ехэтэй хонид улам олошорно. Энэ жэл 300 эхэ хонидһоо 317 түл абтаа. Тус фермэ хонидой тоо олошоруулха түсэбөө 141 процент дүүргэһэн байна.

Андрей Филиппович Толстихинай хүтэлбэрилдэг хониной товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд хонидоо зүбөөр, зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалдаг ба эдеэлүүлдэг, түлнүүдээ хоролтогүйгөөр абадаг юм. Энэ жэл эндэхи хонишод зарим хонидһоо 7 килограмм 200 грамм нарин нооһо хайшалһан байна. Эдээнэй ашаар тус колхоз гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, түсэбһөө гадуур 15 центнер нооһо гүрэндэ оруулһан байна. Тиихэдэ брынзэ тушааха түсэбөө мүн үлүүлэн дүүргээ.

Эндэхи хонишод хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, 1953 ондо дүүргэхэ уялга абаа. Уялгаяа дүүргэхын тула дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү хонишод Дарья Владимировна Смолина ба Парасковья Лаврентьевна Шумнова гэгшэд түрүү зэргэдэ байна. Эдээнэй дааһан хонид тобир бэрган үбэлжэжэ байна. Эдэ хоёр хонишод энэ жэл тус тустаа 164 эхэ хонинһоо 170 хурьга абажа түлжүүлээ.

Энэ жэл фермынхид 400 хони искусственнаар ороондо оруулхын ондо 500-е оруулаа.

Хонидоо үбэлжөөндэ оруулхын урда тээ эндэ ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Хонидойнь бүхы байрнууд заһабарилагдаһан, дулаалагдаһан, сонхонуудынь шэллэгдэһэн байгаа. Гадна, мүнөө зун 700 хониной байха типовой байра баригдаа, тэрээн соогоо пеэшэнтэй ба модон полтой түрэлгын таһаг түхеэрэгдэһэн байна. Тиихэдэ эндэхи хонишод хонидой үбэлжэлгын газарнуудта үбэл соо хүрэхэ хэмжээнэй бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлдэнхэй.

Хонидые эдеэлүүлхэ, уһалха гурим энэ фермэдэ тогтоогдоһон байдаг юм. Үглөөнэй 10 часта эдеэлүүлжэ, һүүлээрнь уһалаад, удаань хонидоо сэбэр агаарта үдэшын 4—5 час болотор ябуулдаг байна. Энээнэй һүүлээр хонидоо дахин эдеэлүүлээд, уһалдаг юм. Хонидойнь уһалдаг газар ходо сэбэрлэгдэжэ байдаг. Үдэр бүри 2 хонишодынь хонинай байрануудые сэбэрлэхын ба эхэ хонидые, түлнүүдые харууһалхын тула фермэдээ үлэдэг байна.

А. Шулунов.

Шухала хэрэг тоогдоногүй

Кяхтын аймагай Ехэ-Нугын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренов) үнгэрөө 1950 ондо үнеэ һаадаг электроагрегат ба локомобиль худалдажа абаһан байгаа. Теэд, мүнөө болотор эдэнэй нэгэниинь шье хүдэлмэрилөөгүй байһаар. Үнсэ һааха электроагрегадынь амбар соо тоосодо дарагдажа, локомобилиинь хүдэржэ хэбтэнэ.

Эдэ дутагдалнууд тухай аймагай газетэдэ бэшэгдэһэн болобошье, тэрэн тушаа мүнөө хүрэтэр ямаршье хэмжээ абтаагүй байһаар.

Р. Цыренов.

Оролдосото ажалай үрэ

Хориин аймцентрһээ баруун тээ баян шадалтай «Улаан Одон» колхоз һуурижанхай. Энэ колхозые Гомбодоржи Гончикович Гончиков хүтэлбэрилнэ. Колхоз бүхы хүдэлмэринүүдээ саг соонь дүүргэдэг юм. Колхозойнгоо экономикые улам хүгжөөхын тула эндэхи колхознигууд бүгэдөөрөө оролдоно.

Тэдэнэр хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэйнгээ түсэб республикынгаа 30 жэлэй ой болотор дүүргэхэ уялга абаа. Эдэнэр бодото арга боломжонуудаа һайтар хаража үзэһэнэй һүүлээр энэ уялга абаа. Табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээд байхадаа, энэ колхоз нарин нооһотой 600, нарибтар нооһотой 2300, шэрүүбтэр нооһотой 4000, шэрүүн нооһотой 1600 хонидтой болохо юм. Эндэ «советскэ меринос» гэжэ үүлтэрэй ашаг ехэтэй олон хусануud бии. Мүнөө жэлдэ эдээнэй үрэ абажа, шэрүүбтэр нооһотой 700 гаран хонидые искусственнаар ороондо оруулһан байха юм. Иигэжэ хонидойнгоо үүлтэрые жэл бүри һайжаруулна.

Хонидые үсхэбэрилхэ 3 жэлэйнгээ түсэб тус колхоз амжалтатайгаар дүүргэһэн, энэ жэлдэ дунда зэргээр хонин бүрһөө 2 килограмм нооһо хайшалһан, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиин, хониной нооһонһоо энэ колхоз 75 мянган түхэриг олзо оруулаа. Тиихэдэ энэ намар тус колхоз бүхы хонидоо класс классаарнь илгаһан байна.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулангүй хонин ажалые амжалтатайгаар хүгжөөхын аргагүй. Тиимэһээ эндэхи колхознигууд сабшалан һайжаруулха, уһалдаг сабшалангай талмайе үргэдхэхэ ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Энэ хүдэлмэрие дүй дүршэл ехэтэй луговод нүхэр Цыдыпов толгойлно. Мүнөө сабшалангай газар дээрэ 1000 гаран ашаа наг шэбхэ гаргагдаа.

Колхозой правлени ба партийна организаци хонидой отарануудта дүй дүршэл ехэтэй, эдэбхитэй, үнэн сэхэ колхознигуудые шэлэн оложо табиһан байна. Колхозой хонин ажалда оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилдэг хонишод олон. Жэшээнь, Гажит Митыпова энэ жэл 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга абажа түлжүүлһэн байна. Мүн Малахан Цыренжапов 10 гаран жэлдэ хони харууһалжа, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Энэ жэлдэ хонидоо һайнаар харууһалжа, түлнүүдээ хоролтогүйгөөр абаһанай түлөө эдэ хоёр хонишод ажалай нэмэлтэ түлбэри абаха байна.

Эндэхи колхознигууд малай үбэлжэлгые бүрин түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Малдаа элбэг хүрэхэ тэжээлэй база байгуулжа шадаа. Мүнөө эндэ малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр ябуулагдажа байна. Колхозой гэшүүд соломо, мэхиинэ гэхэ мэтын тэжээлые бултыень суглуулжа абаад, фуражирта тушааһан байна. Тэжээлээ имагтал балансын ёһоор гаргашална.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй культурна эрилтые хангахын түлөө колхозой правлени ба партийна организаци ехээр оролдодог. Малшадта газетэнүүд саг соогоо абаашагдадаг, агитколлективэй агитаторнууд малшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые хододоо үнгэргэдэг байна. Мүн хонишодой хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй ябаса хододоо шалгагдажа, дүнгүүдтэйнь хонишод танилсуулагдажа байдаг.

Б. Шаралдаев.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэнэ

Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд ВКП(б)-гэй обкомой нээмэл бэшэгые суглаан дээрээ зүбшэн хэлсэхэ зуураа, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, бүхы малнуудаа ба абаһан түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр харууһалха уялга абаһан байгаа.

Эндэхи малшад уялгаяа мүнөө бодотоор бэелүүлжэ байна. Энэ фермын малшад малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэһэн юм. Зунай ба намарай сагта малнуудаа зүбөөр харууһалжа шадаһанай ашаар бүхы малнуудынь дунда ба дундаһаа дээшэ хүсэтэй. Фермын хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэ малнууд даалгагдажа үгтэһэн байна. Гадна һаалишан бүхэн тус тустаа байрануудтай. Байрануудынь хододоо сэбэр байдаг юм.

Түрүү һаалишад Е. Г. Максимова, А. И. Максимова, М. М. Афанасьева гэгшэд илангаяа оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилдэг юм. Эдэнэр малай харууһан, эдеэлүүлгэ хадаа малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэлгын шухала услови гэжэ тоолодог дээрэһээ эдэ хүдэлмэринүүдые һайнаар эмхидхэхын тула ехээр оролдоно. Түрэхэ үнеэдээ илангаяа анхаралтайгаар харууһалдаг, тогтоогдоһон гуримаа үдэр бүри сахидаг, малайнгаа байрануудые сэбэр байлгадаг, тэжээлые имагтал түсэбэй ёһоор, гамтайгаар гаргашалдаг юм.

Ветеринарна фельдшер коммунист нүхэр Савиновский гэгшэ залуу һаалишадта бодото туһаламжа үзүүлдэг, малые зүбөөр эдеэлүүлхэ, харууһалха тухай һайн заабари үгэдэг байна. Нүхэр Савиновскиин заабаряар эндэхи һаалишад үнеэдтээ корнеплод эдюулдэг болоо. Тииһэнһээнь хойшо үнеэдынь хараа байса һүтэй болоһон байна.

Тус фермын малай байра һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Эндэнь бүхэли үбэлдөө хүрэхэ дэбисхэр бэлэдхэгдэнхэй.

Колхозой правлени, партийна организаци (секретариинь нүхэр Кривогорницын) малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ культурна ажаһуудалай зохихо услови байгуулхын тула ехэ оролдолго гаргана. Фермэдэхи малшадай гэрнүүд һайнаар заһабарилагданхай, тэндэ улаан булан байгуулагданхай.

Агитатор нүхэр Савиновский фермын хүдэлмэрилэгшэдтэй үдэр бүри хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Тус фермэдэ хүдэлмэрилдэг табан комсомолецууд ажалай һайн ульгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилжэ, бусад малшадаа зоригжуулна.

Г. Эрдынеев.

БААТАРШАЛГЫН ҮРГЭЛЖЭЛЭЛ

СТАЛИНО. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын Сталино городой Куйбышевска районой отделенидэ тэндэхи № 55 дахи һургуулиин хэдэн багшанар орһон байна. Обществын үнэнтэ гэшүүн, географиин багша Александр Георгиевич Корж гэгшэ тэдэнэртэй хамта ерэлсээ.

Энэ хүнэй ажабайдал гайхамшагта һонин юм. Арбан жэлэй урда Краснокурскда (Харьковска область) дунда һургуули һалхан гараһэн комсомолец Александр Корж һайн дураараа фронт ошоһон байгаа. Сталинградска тулалдаанай баатарнууд тэрээнэй ой ухаанһаа хэзээшье гарахагүй. Тэрэ хадаа 1943 оной үбэлэй хүйтэн һүни походно ябаад, дайсанай оборонын урда захада байһан немецкэ эмдэрһэн танк соо гурбан нүхэдтэеэ орооод, дайсанай позицинууд тухай тон зүб мэдээнүүдые тэндэһээ дамжуулжа байба. Тиин шэн эрхэто разведчигүүд дайшалхы зорюо амжалтатайгаар бэелүүлхэ зуураа өөрынгөө частьда туһалжа. Гэбэшье, тэдэнэр дайсадта харагдангүйгөөр тэндэһээ гаража гарахо аргагүйдэбэ: немецүүд рациинь пеленговалан олоод, тэдэнэр бии буудаба Гэдэргээ сухарихадань фашистска автоматчигууд буудаба. Тэнсүүбэшэ тулалдаан дунда Александр Коржын нүхэдүүд унаба. Разветчигүүдтэ туһалхаяа ерэһэн советскэ сэрэгшэд нилээд шатаһан, арай амидыхан хэбтэһэн командираа оложо абаба. Тиин хүндөөр шархатаһан Корж самолёдоор Москва абаашагдаһан байгаа.

Командирай ами наһанай түлөө тэмсэл бүхэли жэл соо үргэлжэлөө. Хүндөөр шархатаһан энэ хүн хэсүү хүшэр үбшэнтэй тэмсэдэг байгаа. Тиин советскэ энэ хүн тэмсэлдээ илажа гараа.

Госпитальһоо гараад байхадаа, Александр Корж Харьковска университедэй географическа факультедтэ орожо, өөрынгөө үнинэй хүсэлые бэелүүлээ һэн. Түрүүшээр яһала гэмгүй байһан зад, хоёрдохи курсда ороод байхадаа юумэ харахаяа болижо эхилээ. Энэ хадаа шархатаһанай ба шатаһанай эсэстэ харасынь нервын улам бүри муудаһан дээрэһээ болоо.

Бүри юушье харахаяа болибо. Саашадаа юуншье болохоёо болёо, бүхы юумэ хосороо гэжэ һанахаар болоод байхада энэ эдир залуу эрэлхэг хүн хүндэ сохилтые дабажа, һуралсалаа саашань үргэлжэлүүлхэ зориг түрэһэн байна. «Энээндэмни минии инаг дуратай уранзохёолшо Николай Островскиин баатаршалга туһалаа» гэжэ тэрэ хөөрэнэ. Нүхэдынь-студентнэр тэрээндэ туһалаа. Географическа факультедэй комсомольско комитет Александр Коржые шефтээ абаха гэжэ шиидэбэ. Тиин комсомолецууд тэрээндэ ээлжээгээр бүхы лекцинүүдые ба номуудые уншажа үгэдэг, уншаһан юумэеэ бэшэхэдэнь туһалдаг байба.

1950 ондо Харьковска университедэй түүхэдэ анха түрүүн харахагүй һохор хүн университедые эрхимээр дүүргэһэн диплом абаһан байна.

Уданшьегүй Александр Корж болбол өөрынгөө университетскэ нүхэр Федор Стещенко гэгшын ээмэһээ бараад, Сталино городой Куйбышевска районой № 55 һургуулиин богоһо алхажа оробо. Тэдэнэр хоюулаа эндэ хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэһэн байгаа. Һургуулиин зарим хүдэлмэрилэгшэдтэ түрэһэн һэжэглэлтэнүүд түрүүшын занятинуудһаа эхилэн һалаба: географиин харахагүй багша эрхим һайнаар заадаг байба. Ехэ юумэ мэдэдэг, эрдэм ехэтэй, үхибүүдтэ дуратай энэ багша бүгэдэндэ хүндэтэй болобо. Александр Георгиевичын заадаг классуудай һурагшадай ойлгосонь хоёр жэл удаагаар зуун процент байба.

Багшанарай бүхы коллективэй анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэһэн А. Г. Корж олониитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Багша-патриот хадаа советскэ Эхэ орондоо инаг дуратайгаар, тэрээнэй улам һалбаран мандалгын аша туһада баатаршалга хэхэ зоригжолтойгоор залуу үетэниие хүмүүжүүлнэ.

(ТАСС).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сесси

США-гэй агрессивнэ ябуулганууд тухай ба бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан ябадал тухай асуудалые Политическэ комитет зүбшэлжэ эхилээ

ПАРИЖ. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Америкын Холбоото Штадуудай агрессивнэ ябуулганууд тухай ба Советскэ Союз, Польша, Чехословаки, Венгри, Болгари, Албани болон бусад зарим демократическа оронуудай территориһоо ондоо тээгүүр хүнүүдые элсүүлэн татаха, зэбсэгтэ бүлэгүүдые эмхидхэхэ ябадал мүнгөөр хангалгада зорюулан 100 миллион доллар һомолжо, бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан тухай асуудалые Политическэ комитет декабриин 19-нэй үдэрэй заседани дээрэ зүбшэлжэ эхилһэн байна.

Энэ асуудал Советскэ Союзай делегациин дурадхалаар Ассамблейн зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаа.

СССР-эй делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский энэ асуудалаар түрүүлэн үгэ хэлэбэ.

А. Я. ВЫШИНСКИИН хэлэһэн үгэһөө

Америкын Холбоото Штадуудай агрессивнэ ябуулганууд тухай ба Советскэ Союз, Польша, Чехословаки, Венгри, Румыни, Болгари, Албани ба бусад зарим демократическа оронууд дотор, мүн эдэ оронуудай территориһоо ондоо тээгүүр хүнүүдые элсүүлэн татаха, зэбсэгтэ бүлэгүүдые эмхидхэхэ ябадал мүнгөөр хангалгада зорюулан 100 миллион доллар һомолжо, бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан ябадал тухай Советскэ Союзай делегациин табиһан асуудалые тон шухала ба яаралтай асуудал мүн гэжэ зүблэхэ зүйлдэ оруулха тушаа Советскэ Союзай делегациин дурадхалаар Генеральна Ассамблей хэдэхэн үдэрэй урда тээ шиидхэбэри гаргаһан байгаа.

Үнэхөөр шухала ба яаралтай байһан тус асуудалые хаража үзэхыень Генеральна Ассамблей Политическэ комитедтэ даалгаа. Аюулгүй байдал харилсан хангаха гэһэн хэбэртэйгээр 1951 оной октябриин 10-да Америкын Холбоото Штадуудай президент г-н Трумэнай баталан гаргаһан хуули тухай, Советскэ Союзда, Польшодо, Чехословакида, Венгридэ, Румынида, Болгарида ба Албанида ажаһуудаг аад, шэлэн элсүүлэгдэһэн нюурнуудые гү, али тус оронуудһаа зугадаһан нюурнуудые,—октябриин 10-най хуули соо хэлэгдэнэ,—Хойто-атлантическа договорой организацие дэмжэдэг зэбсэгтэ хүсэнүүд болгон нэгэдхэхын тула, нэгэ һаа ондоо зорилгонуудта хэрэглэхын тула мүнгөөр хангалгада зорюулан 100 миллион доллар тусхай һомолхоор хараалһан хуули тухай хэлэгдэнэ. Текстһээнь харахада, тэрэ хуули халаа өөрынгөө оронһоо зугадаад Холбоото Штадуудай ба бусад зарим гүрэнүүдэй территори дээрэ хоргодожо байһан сэрэгэй гэмтэ нюурнуудһаа, Эхэ орондоо урбагшадай тооһоо зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулхаар хараална, элдэб гэмтэ муухай ябуулгануудые хэхын тула тэдэ зэбсэгтэ отрядуудые ба тус тус нюурнуудые мүнгөөр хангахаар хараална.

Энэ хуулинь бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ Америкын Холбоото Штадуудай бүдүүлигээр хамаархаһан ябадал, уласхоорондын эрхын нормонуудые үзэгдөө-дуулдаагүй бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал мүн, энэнь оронуудай хоорондын нормальна харилсаануудта ба гүрэнэй сүлөөтэ эрхые хүндэлэлгэдэ огто таарахагүй байна гэжэ харуулхын тула, дээрэ дурсагдаһан баримтанууд хүрэхэ байна. Энэ хуулиие Америкын Холбоото Штадуудай ба Советскэ Союзай хоорондын харилсаануудые улам бэрхэтэй болголгодо, уласхоорондын байдалые хурсадхалгада зорюулагдаһан агрессивнэ ябуулга гэхэһээ ондоогоор сэгнэхын аргагүй.

Тус хуулиин гаргагдаһан тушаа Советскэ Правительство США-гэй Правительствода ноябриин 21-дэ ното эльгээхэдээ, эгээл тиигэжэ — тон үнэн зүбөөр сэгнэһэн байха юм. Энэ хуулиие Холбоото Штадуудай баталан абалга хадаа Советскэ Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар М. М. Литвинов ба Америкын Холбоото Штадуудай президент Франклин Делано Рузвельтын хоорондо 1933 оной ноябриин 16-да абалсаһан бэшэгүүдэй үндэһөөр Советскэ Союз тушаа американска правительствын даажа абаһан уялгануудые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал мүн гэжэ Советскэ Правительство дурсагдаһан ното дотороо США-гэй Правительствын анхарал хандуулһан юм.

Тэрэ хэлсээн хадаа хоёр правительстводa—нэгэн талаһаа Америкын Холбоото Штадуудай Правительстводa, нүгөө талаһаа Советскэ Правительстводa — тус тустань уялгануудые даалгаһан байгаа, эдэ уялгануудынь американска октябриин 10-най хуули гаргалгада огто таарахагүй байна.

Энэ хэлсээ баталхадаа, Советскэ Союзай Правительство, мүн Америкын Холбоото Штадуудай Правительство,—харилсан абалсаһан бэшэгүүдэй 3-дахи пункт соо хэлэгдэһэнэй ёһоор,—иимэ уялгануудые тус тустаа абаһан байгаа гэбэл: нүгөө талада эсэргүү «зэбсэгтэ тэмсэл хэхэ зорилготой сэрэгэй организацинуудые гү, бүлэгүүдые өөрынгөө территори дээрэ байгуулхагүй, мүнгөөр хангахагүй, дэмжэхэгүй гэхэ гү, оруулхагүй».

Мүн тэрэл пункт соо эдэнэр тус тустаа иимэ уялгануудые абаһан юм гэбэл, нэгэн талаһаа—Америкын Холбоото Штадуудай Правительство, нүгөө галаһаа — Советскэ Союзай Правительство тиимэ организацинуудые гү, али бүлэгүүдые эмхидхэхын тула зорюулагһан алибаа элсүүлгые уридшалан зогсооxо ёһотой.

Дурсагдаһан хэлсээнэй тэрэл дүрбэдэхи пунктын үндэһөөр, Америкын Холбоото Штадуудай Правительство Советскэ Союз тушаа, мүн Советскэ Союз Америкын Холбоото Штадууд тушаа иимэ уялгануудые абаһан байна: «өөрынгөө территори дээрэ ямаршье организацинуудай гү, али бүлэгүүдэй бии болгоодохо гү, али байха ябадал тохёолдуулхагүй, политическэ гү, али социальна байгуулалтые хүсөөр унагааха гү, али унагаалгын, хубилгалгын бэлэдхэл хэхэ зорилготой ямаршье организацинуудай гү, али бүлэгүүдэй... ябуулгада эсэргүү һэргылэлгын хэмжээ өөрынгөө территори дээрэ абаха».

Советскэ Союзда эсэргүү һүйдхэлэй ба хорололгын ябуулга хэхын тула 100 миллион доллар һомолхо тухай октябриин 10-най хуули хадаа 1933 оной хэлсээгээр абаһан уялгануудаа Америкын Холбоото Штадуудай Правительство бүдүүлигээр эбдэһэн ябадалай, Советскэ Союзтай харилсаануудаа улам муудааха, уласхоорондын байдалые саашадань хурсадуулха гэһэн политикын үргэлжэлүүлэлгэдэжэ байһанай гэршэ баримта мүн.

Нэгэдэхи комитет хадаа буу зэбсэгүүдые ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хорооxо тухай США-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствонуудай үүсхэлээр табигдаһан асуудалые зүбшэлжэ мүнөө үглөөгүүр лэ дүүргэбэ. Энэ асуудалые һара үлүүтэй соо Нэгэдэхи комитедэй хаража үзэһэн бүхы үедэ, гүрэнэй секретарьһаа эхилээд, эндэ ерээд байгаа американска делегациин гэшүүд хүрэтэрөө Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэд уласхоорондын харилсаануудта түгшүүрил һуларуулхые, уласхоорондын байдал һайжаруулхые Холбоото Штадуудай правительствын эрмэлзэжэ байһан хэбэртэйгээр баталан хэлэдэг байһыень һананабди.

Октябриин 10-да США-да гаргагдаһан хуули иимэ түхэлэй найдуулгадань эрид зүришэнэ. Тус хуули хадаа тиимэ найдуулгын худал ба билдагуушa удха шэнжые элируулнэ. Октябриин 10-най хуули Советскэ Союзда ба энэ хуули соо дурсагдаһан ондоошье оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэһэн, хүнүүдэй ба зэбсэгтэ бүлэгүүдэй хорлон һүйдхэхэ ябуулганууды мүнгөөр хангаха гэһэн тодорхой зорилготой байна. Энэ хуули СССР-тэ болон арадай демократиин оронуудта батажаһан политическэ гү, али ниитын байгуулалтые зэбсэгтэ хүсөөр унагааха гү, али хубилгаха зорилгоор хорололгын бүлэгүүдые байгуулха, сэрэгэй отрядуудые бүридүүлхэ, хоролон һүйдхэлгын, террористическэ ябуулганууды ба восстаниинуудые үүдхэхэ ябадалда шэглүүлэгдэнэ. «Аюулгүй байдал хангаха» гэдэгэй эмхидхэлшэд тиимэ ябуулгануудые хэхэ тухай илангаяа ехээр хүсэдэг байха юм. 1951 оной октябриин 10-най хуулиин ямар байһаниинь, Советскэ Союз ба арадай демократиин оронууд тушаа Холбоото Штадуудай правительствын һанаашалгын, мүн тэрэнэй гадаадын политикын ямар байһаниинь эндэ хэлэгдэһэн зүйлһөө элеэр харагдана.

Ноябриин 21-нэй ното соогоо Советскэ Правительство иигэжэ заагаһан байгаа:

1). Энэ хуули хадаа уласхоорондын эрхын нормонуудые үзэгдөөдуулдаагүйгөөр эбдэһэн ба оронуудай хоорондохи нормальна харилсаануудта, гүрэнэй суверенитедые хүндэлэлгэдэ огто таарахагүй ябадал болоно;

2). Энэ хуули баталан абалгые агрессивнэ ябуулга мүн гэхэһээ ондоогоор сэгнэжэ болохогүй;

3). Энэ хуулиие баталан абалга хадаа СССР-эй ба дээрэ дурсагдаһан ондоо оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ Америкын Холбоото Штадуудай бүдүүлигээр хамаархаһан ябадал болоно, эсэстээ,

4). Энэ хуулида Америкын Холбоото Штадуудай президентын гар табиһаниинь, 1933 оной ноябриин 6-да бэшэгүүдые андалдан абалсаһанай үндэһөөр бэе дээрээ даажа абаһан уялгануудые американска правительствын бүдүүлигээр эбдэһэн хэрэг болоно, энээн тухай би дээрэ хэлэһэн байгааб.

Иимэ ушарһаа, Советскэ Правительство хадаа энэ хэрэгтэ хамаархахыень Генеральна Ассамблейе гуйха шухала гэжэ тоолоһон байна. Хэдэн гүрэнүүдтэ эсэргүү хоролон һүйдхэхэ ябуулганууды хэхэ мүнгэ һомолхые хараалан, «Аюулгүй байдал харилсан хангаха» гэдэг тухай энэ оной октябриин 10-да США-да абтаһан хуули хадаа агрессивнэ акт мүн, бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалга мүн, тиин энэнь ООН-эй Уставай принципүүдтэй ба уласхоорондын эрхын ниитэдэ абтаһан нормонуудтай зохилдохогүй байна гэжэ шүүмжэлэн буруушаахые Советскэ Правительство дурадхана.

Энэ хуули болюулха шухала хэмжээнүүдые абахыень США-гэй правительстводa Генеральна Ассамблейн һайшаан дурадхахые советскэ делегаци тэрэшэлэн дурадхана.

Энээнтэй зохилдуулан, СССР-эй делегаци Нэгэдэхи комитедэй резолюци тушаа өөрынгөө проект оруулна, энээниие анхаралтайгаар ба нарин һайнаар хаража үзэхые гуйха байна.

СССР-эй делегаци резолюциин иимэ проект оруулаа гэбэл:

«Генеральна Ассамблей хадаа Америкын Холбоото Штадуудта абтаһан, «Аюулгүй байдал харилсан хамгаалха тухай 1951 оной хуулиие» агрессивнэ ябуулга ба бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан ябадал мүн гэжэ буруушаана. Тус хуулинь хэдэн олон гүрэнүүдтэ эсэргүү һүйдхэлэй ябуулганууды хэхэ ябадалда мүнгэ зөөри һомолхоор хараална, энэнь Нэгэдэмэл Нацанuудай Организациин Уставай принципүүдтэй ба уласхоорондын эрхэ тушаа ниитэдэ мэдэрэгдэһэн нормонуудта таарахагүй байна.

Генеральна Ассамблей болбол энэ хуули болюулха шухала хэмжээнүүдые абахыень Америкын Холбоото Штадуудай правительстводa һанамжалан дурадхана».

СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гэй хамаархаха ябадал хараалһан энэ хуулиие зохёолгодо ба гаргалгада сэхэ хабаадаһан США-гэй түлөөлэгшэ Мэнсфилд гэгшэ Вышинскиин һүүлээр үгэ абаа. Дурсагдаһан хуули хадаа Советскэ Союзһаа ба арадай демократиин оронуудһаа зугадаһан нюурнуудһаа бүридэһэн организацинуудые, Хойто-атлантическа блогой оршон дотор тэмсэхэ зэбсэгтэ отрядуудые мүнгөөр хангахын тула 100 миллион доллар һомолхоор хараална гэжэ тэрэ мэдэрбэ. СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта добтолхын тула Хойто-атлантическа блогой байгуулагдаһаниинь мэдээжэ.

Бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ иимэ убайгүйгөөр хамаархаһан, ООН-эй Уставай гол принципүүдые ба 1933 оной советско-американска хэлсээе иимэ бүдүүлигээр эбдэһэн ябадалаа зүбтүүлжэ огто шалахагүй байхадаа, Мэнсфилд урдань гитлеровецүүдэй хэжэ байһан шэнгээр эгээн зэрлиг муухай, бүдүүлиг антисоветскэ худал хуурмаг үгэнүүдые шашаһан байна.

Заседани дээрэ байлсаһан буржуазна журналистнуудшье Мэнсфилдын убайгүйгөөр хэлэһэн үгэ тушаа аягүйрхэбэ. Асуудалай удха тушаа Мэнсфилд юушье хэлэжэ шадаагүй, тиимэһээ СССР-тэ эсэргүү хардалга хэхэ баатай болоо гэжэ олохон журналистнууд хэлэбэ.

СССР-эй делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский хүнүүдые гүнзэгыгөөр этигүүлхэ, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Вышинскиин үгэ час хахадһаа үлүү саг соо үргэлжэлбэ. Зал соо бүхы һууринуудые эзэлһэн олон тоото хүнүүд тэрэнэй үгые ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Олонтоото баримтануудые үндэһэ болгон, Вышинский хадаа Мэнсфилдын хэлэһэн үгэнь США-гэй правительстводa эсэргүүгээр СССР-эй делегациин хэһэн хуулита гэмнэлгэнүүдтэ харюу үгэлгэһөө зайсахые һэдэһэн ябадал мүн гэжэ элирүүлбэ. США-гэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай хэлэһэн зүйлнүүдые ба документнүүдые харуулан, Вышинский болбол энэ хуули гаргаһан ябадал американска правительствын агрессивнэ политикын хойшолон мүн гэжэ үгаа тодорхойгоор элирүүлээ.

И. В. Сталинай Зохёолнуудай 13-дахи том польско хэлэн дээрэ хэблэгдээ

ВАРШАВА. декабриин 20. (ТАСС). Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин издательство И. В. Сталинай Зохёолнуудай 13-дахи том польско хэлэн дээрэ хэблэн гаргаба. Нүхэр Сталинай Зохёолнуудай 13 томуудай ниитэ тиражынь 1900 мянган экземпляр болоно.

Румыниин олон миллион ажалшад нүхэр И. В. Сталинай зохёолнуудые уншана, шудална

БУХАРЕСТ, декабриин 20. (ТАСС). Румынска Арадай Республикын олон миллион ажалшад нүхэр И. В. Сталинай зохёолнуудые уншана, шудална. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринуудые бэеэ даагаад шудалдаг, партийно-гэгээрэлэй сетьдэ һуралсадаг хүнүүд, партийна һургуулинуудай һурагшад, вузуудай ба дунда һургуулинуудай һурагшад тэдэ зохёолнуудые мүн лэ шудална.

Румынида арадай засагай тогтоһон жэлнүүдтэ нүхэр И. В. Сталинай 40 гаран зохёолнууд 5 миллион шахуу экземпляр ниитэ тиражтайгаар тусхай номууд болгогдон хэблэгдэбэ. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» 840 мянган экземпляр ниитэ тиражтайгаар хэблэгдээ, «Марксизм ба национальна асуудал» гэжэ нүхэр И. В. Сталинай зохёол 5 дахин хэблэгдээ. Диалектическэ ба историческа материализм тухай сталинска гениальна зохёол 200 мянга шахуу экземпляр тиражаар хэблэгдэнхэй.

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин издательство И. В. Сталинай Зохёолнуудай 11 том хэблэн гаргаа. И. В. Сталинай Зохёолнуудай 12-дохи том һаяар хэблэгдэн гаргагхаяа байна.

И. В. Сталинай «Ленинизмын үндэһэ һууринууд тухай», «Национальна асуудал ба ленинизм», «Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэжэ зохёолнууд, ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ нүхэр Сталинай хэһэн элидхэл ойрын үдэрнүүдтэ олон тиражтайгаар хэблэгдэн гарахань.

Единэ, демократическа Германиин түлөө

БЕРЛИН, декабриин 21. (ТАСС). Дрезденһээ АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Германска Демократическа Республикын премьер-министр Отто Гротеволь үсэгэлдэр Редеберг городтохи «Заксенверк» заводой 3000 хүдэлмэришэд ба албахаагшадай үмэнэ үгэ хэлэбэ.

Ажабайдалайнгаа эрхэнүүдэй түлөө немецкэ арадай тэмсэл тушаа хамааран, Гротеволь иигэжэ хэлэбэ: «Баруунай империалистнууд немецүүдые хоорондонь хэрэлдүүлхын тула ямаршье методүүдые зохёогшо. Өөрынгөө тэмсэлые илалтаар түгэсхэхэ үүрэтэрөө бидэнэр тэмсэлээ зогсоохогүйбди».

Гротеволь хадаа демократическа сүлөөтэ һунгалтануудые бүхы Германи дотор хэхэ арга боломжо шудалхын тула Зүүн ба Баруун Германиин түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комисси байгуулхые зүбшөөрхөөр Германска Демократическа Республикын правительствын бэлэн байһан тухай мэдүүлбэ. Эсэгэ оронойнгоо нэгэдэл һэргээхэ зорилготой немецүүдэй ябуулгануудые хинаха ябадал гансахан союзна хиналтын советэй хэрэг мүн гэжэ Гротеволь хэлэбэ. «Хэрбээ американска империалистнуудай эрхилжэ байгаа политикын үндэһөөр, хиналтын совет саашадаа хүдэлмэрилжэ шадахаяа болёо һаань, немецүүд гэмтэй бэшэ юм».

Ажалшадай альгаташалган доро Гротеволь иигэжэ мэдүүлбэ: «Американска империалистнуудай колониальна зонхилолгоһоо немецкэ нациые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ манай туйлаһан амжалтанууд Советскэ Союзтай хани барисаагай байһанай аша мүн. Һэргээн бодхоолгын баян дүй дүршэлөөрөө Советскэ Союз манда һайн һанаатайгаар туһална, энээн тухай бидэнэр хэзээдэшье мартаха ёһогүйбди».

ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сесси

Англо-американска блок зэбсэгүүдые хороохо ба атомна зэбсэг хорихо ябадал таһалдуулха гэһэн гурбан гүрэнэй резолюциие Политическэ комитедтэ баадхана

ПАРИЖ, декабриин 20. (ТАСС-эй тусхай корреспондент) Политическэ комитедэй мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ гурбан гүрэнэй резолюциин проект голосовалагдаба. Өөһэдынгөө бодото һанаашалга далдалан, олонниитые мэхэлхэ гэжэ оролдоһон проектын авторнууд «бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба бүхы буу зэбсэгүүдые гуримшуулха, хизаарлаха ба тааруулан хороохо ябадал» гэжэ тус проектые нэрлэһэн байна.

ООН-эй агрессорскэ ядро болоһон оронуудай түлөөлэгшэд гурбан гүрэнэй резолюциин проектын пункт бүхэниие һаншаажа голосовалба. Тус проект хадаа арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха шухала зорилго шиидхэхэ ябадалые буу зэбсэгүүд тухай мэдээнүүдые суглуулха гэһэн шашаг үгэнүүдээр һэлгэхэ гэнэ, атомна зэбсэг хорихо, буу зэбсэгүүдые хороохо ябадал, эдэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэдэ шанга хиналта тогтоохо ябадал тохёолдуулхагүй зорилготой байна. США-гэй зонхилологдо һохорлигоор захирагдан, эдэ делегацинууд шэнэ дайнай аюулһаа эб найрамдалые абарха, Атлантическа блогой оронуудта буу зэбсэгүүдые галзуу яаралтайгаар түхеэрэлгэ зогсоохо, атомна энергиие сэрэгэй зорилгоор хэрэглэлгэ болюулха, амгалан эрилтэнүүдэ хангаха хэрэгтэ бүхы хүсэ, бүхы ресурсуудаа зорюулха арга боломжые арадуудта үгэхэ гэһэн советскэ заһабаринуудые буруушааһан байна.

Атомна зэбсэг ба хүнүүдые олоор хюдалгын бусад буу зэбсэгүүдые хэрэглэлгэ хорихые хараалһан договорой проектые Ассамблейн энэ сессиин эсэс хүрэтэр зохёохыень Юридическэ комитедтэ даалгаха гэһэн мүн лэ зохистой дурадхал англо-американска блогой делегацинуудай голосуудаар буруушаагдаба.

Эб найрамдал хангаха шухала зорилгонуудые хамтадаа шиидхэхын тула Советскэ Союзтай хэлсээ туйлахаар бэлэн байнабди гэһэн мэдүүлгэнүүдынь, эб найрамдалда дуратай байнабди гэжэ комитедтэ хэлэһэн найдуулгануудынь арадуудые мэхэлхэ гэһэн худал зүйл байгаа гэжэ США, Англи ба Франци, мүн тэдэнэй мэдэлдэ байһан оронууд бүхы дэлхэйн үмэнэ дахин харуулаа.

Голосованиин үедэ хэдэн бага оронууд гурбан гүрэнэй резолюциин проект дэмжэхэ дурагүй байһан ба Советскэ Союзай делегациин оруулһан заһабаринуудай түлөө голосовалһан байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Атомна зэбсэг үйлэдбэрилгые бүрин хорихо, энэ хорилтодо уласхоорондын шанга хиналта тогтоохо ябадалые Ассамблей түрүүшын ээлжээнэй ба шухала зорилго мүн гэжэ мэдэрнэ гэһэн советскэ заһабариин нэгэдэхи пунктын түрүүшын бүлэгэй түлөө 11 голос үгтөө. СССР-эй, Украинын, Белоруссиин, Польшын ба Чехословакиин делегацинуудһаа гадна, Индиин, Йеменэй, Ирагай ба бусад зарим оронуудай делегацинууд атомна зэбсэг бүрин хорихо шухала байһание мэдэрхын түлөө голосовалба. Тиихэ зуураа, гурбан гүрэнэй резолюциин проектын гол пунктнуудые голосовалха үедэ буруушаажа голосовалагшадай ба һаналаа баригшадай гоо делегацинуудай бүхы тоогой гурбанай нэгэ хубида хүрэһэн байна.

Гурбан гүрэнэй резолюциин проектын зарим пунктнуудаар болоһон голосовани тушаа тайлбарилга хэхэдээ, СССР-эй делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский иигэжэ мэдүүлбэ:

«США-гэй, Великобританиин ба Франциин түлөөлэгшэдөөр табигдажа, дахин харагдаһан резолюциин преамбулай 1-дэхи ба 2-дохи зүйлнүүдые голосовалха үедэ, мүн энэ проектын резолютивнэ хубиин 3-дахи пунктые голосовалха үедэ Советскэ Союзай делегаци һаналаа бариба. Тэдээн дотор хэлэгдэһэн декларативна заабаринуул гурбан гүрэнэй дурадхалнуудай удхада таарахагүй, харин атомна зэбсэг хорихо ба буу зэбсэгүүдые хороохо дурагүй байһыень далдалһан ябадал байһан ушарһаань, советскэ делегаци эдэ пунктнүүдые голосовалха үедэ һаналаа бариба».

Гурбан гүрэнэй резолюциин проект голосовалха үедэ, юрэнхы дээрээ тэрэнэй түлөө 44 голос үгтөө. Энэ проектые буруушаажа 5 делегаци голосовалаа. 10 делегаци (Сириин, Афганистанай, Йеменэй, Египедэй, Индиин, Индонезиин, Иранай, Пакистанай, Саудовска Аравиин ба Аргентинын) голосованиин үедэ һаналаа бариба. Бирмын делегаци голосованида хабаадахаяа арсаба. Тиин 16 оронуудай делегацинууд 3 гүрэнэй резолюцинуудай проект дэмжэхые арсаба. Энэ хадаа өөрынгөө нүлөөе США-гэй гээжэ, этигэгдэхээ болижо байһан баримтые бүрин гэршэлһэн тодо зүйл гээшэ.

Гурбан гүрэнэй резолюциин проектын түлөө голосовалһан Эквадорай ба Ирагай делегадуудшье энэ резолюциин үрэтэ дүнгүүдтэй байха ябадалда этигэнэгүйбди, имагтал СССР-эй, Великобританиин, США-гэй ба Франциин зүблэрэлгын база дээрэ лэ амжалта туйлагдажа болохо юм гэжэ мэдүүлбэ.

Гурбан гүрэнэй резолюциин проектые бүхы дээрэнь голосовалха үедэ һаналаа бариһан шалтагаануудаа тайлбарилха зуураа, Египедэй делегат иигэжэ мэдүүлбэ: гурбан гүрэнэй резолюциин проектын түлөө голосуудай олонхиие эндэ абаһан ябадалаар маниие этигүүлээгүй, энэ олонхид атомна зэбсэг хэрэглэлгэ хорихо идея тухайшье резолюци соогоо дурдахые арсаһан байна. Лигэ нациин составта США-гэй ороогүй байһан ушарһаа, тэрэ организаци дааһан зорилгоёо дүүргээгүй гэжэ эндэ хэлсэһэн байгаа. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин ажал-ябуулгада Холбоото Штадуудай угаа эдэбхитэйгээр хабаалаһан ушарһаа тус организаци арадуудай найдабари харюулаа гэжэ дэлхэйн арадуудай хэзээ нэгэтэ хэлэхэ үндэһэтэй байхыень мэдэнэгүйб.

Бусад хэдэн олон оронуудай делегадууд иимэрхүүгээр хэлэбэ.

Гурбан гүрэнэй резолюциин проектые бүхы дээрэнь голосовалһан тушаа үгэ хэлэхэ зуураа, СССР-эй делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский иигэжэ мэдүүлбэ:

«США-гэй, Англиин ба Франциин —«гурбанай» резолюциин проект тушаа Советскэ Союзай делегациин хараа бодол манай комитедтэ энэ асуудалые зүбшэн хэлсэһэн бүхы үе соо тон элеэр ба нарин зүбөөр тодорхойлогдоһон байна.

Гэбэшье, Советскэ Союзай делегаци гурбан гүрэнэй резолюциин дурадхагдаһан проектые буруушаажа голосовалһан шалтагаануудаа тэмдэглэхэ шухала гэжэ тоолоно. Зарим нэгэн өөдэгүй заһабаринуудай оруулагдаһан болобошье, өөрынгөө үндэһөөр түрүүшын проектһээ юугээршье илгарнагүй. Дахин харагдаһан энэ шэнэ проект түрүүшын проектдэ адли байна, ушарынь буу зэбсэгүүдые хороохо тухай ба атомна зэбсэг хорихо тухай асуудалые буу зэбсэгүүд тухай мэдээнүүдые суглуулха гэһэн дурадхалаар һэлгэхэ һэдэлгэ болоно. Энэ проект буу зэбсэгүүдые хороохо ба атомна зэбсэг хорихо ябадал таһалдуулха гэжэ урдынхидаал хараална.

Энээнэй үндэһөөр, Советскэ Союзай делегаци энэ проектын түлөө голосовалаагүй. Атомна зэбсэг хорихо тухай, буу зэбсэгүүд ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай шиидхэбэри абалгые хангаха ябадалда шэглүүлэгдэһэн советскэ делегациин бүхы дурадхалнуудай буруушаагдаһан ушарһаа советскэ делегаци энэ проектын түлөө голосовалаагүй.

* * *

Түгэсхэлдөө түрүүлэгшэ хадаа атомна энерги ба юрын түхэлэй буу зэбсэгүүд тушаа шэнэ комисси байгуулха, мүн гурбанай резолюциин проект болон тэрээн тушаа советскэ дурадхалнуудые энэ комиссида дамжуулан үгэхэ гэжэ хараалһан Польско республикын резолюциин проектые голосованида табиба. Буу зэбсэгүүдые хороохо ба атомна зэбсэг хорихо зорилгонуудые ёһотойгоор шиидхэлгэдэ таарахагүй резолюциин проектые комитедтэ дурадхаһан англо-американска блогой делегацинуудай голосуудаар польско делегациин дурадхал буруушаагдаа. Энэ дурадхалые буруушаажа 38 делегаци, тэрэнэй түлөө 6 делегаци голосовалба. 10 делегаци һаналаа баряа. Тиин США, Англи ба Франци хадаа эдэ асуудалнууд тушаа дурадхалнуудые Советскэ Союзтай хамтадаа, агуу ехэ бүхы дүрбэн гүрэнүүдэй абаха үндэһэ һуури дээрэ зохёохые хүсэнэбди гэһэн найдуулгынгаа худал ба билдагууша байһаниие үшөө дахин харуулба.

Үдэрынь тус комитет зүблэхэ зүйлэй удаадахи асуудалые, нэрлэбэл, США-гэй агрессивнэ ябуулганууд ба бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гэй хамаархалга тушаа СССР-эй гомодолые зүбшэн хэлсэжэ эхилхэ байна гэжэ түрүүлэгшэ заседаниин түгэсхэлдэ соносхоо.

США-гэй делегаци Грециин хуулибуса кандидатурые Аюулгүйн Советдэ баалалтаар оруулаа

ПАРИЖ, декабриин 20. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Генеральна Ассамблейн мүнөөдэрэй пленарна заседани дээрэ Аюулгүйн Советэй һунгалта дүүрээ. Энэ оной декабриин 31-дэ Югославиин түлөөлэлгын дүүрэхээ байһантай дашарамдуулан, тус органда сүлөөлэгдэхэ һуурие Греци эзэлбэ. Советскэ Союзаар ба Зүүн Европын бусад оронуудаар дэбжүүлэгдэһэн Белоруссиин кандидатура ООН-эй Уставтай, мүн 1946 оной лондонско джентльменскэ хэлсээн гэдэгтэй зохилдуулагдан энэ нютагай гүрэниие Аюулгүйн Советдэ хуулита ёһоор түлөөлхэ ёһотой байгаа, гэбэшье шухала тоото голосуудые суглуулаагүй. Энэ хадаа ООН-эй Уставые эбдэлгын, тэрэшэлэн Аюулгүйн Советэхи һууриие географическа үнэн зүбөөр хубааха тухай лондонско тэрэ хэлсээе эбдэлгын замда ороһон США-гэй делегациин зүгһөө хэдэ хэдэн делегацинуудта бүдүүлиг хашалта хэһэнһээ шалтагаалаа.

Грециин хуулибуса кандидатура США-гэй делегацяар Ассамблейдэ баалалтаар абхуулагдаа. Энэ үдэрэй заседаниин урда тээ Генеральна Ассамблейн пленарна хоёр заседани боложо, тэдээн дээрэ голосованиин 17 тур хэгдэһэн байха юм. Энэ үдэр үшөө 4 тура үнгэргэгдөө. Тиин, Греци хадаа ниитэ голосой тоогой 2/3 хубиие голосованиин 21-дэхи турта арай гэжэ абаа.

Декабриин 6-най заседани дээрэ Белоруссиин түлөө 33 голос үгтэһэн һаа, мүнөөдэр һүүлшын, 21-дэхи турта Греци оройдоо 39 голос абаба.

Белоруссиин арсалтагүй эрхые дабажа, Грециин хуулибуса кандидатурые Аюулгүйн Советдэ баалалтаар абхуулхадаа, США-гэй делегаци болбол ООН-эй Уставай принципүүдтэ США-гэй «үнэн байха» тухай, договорнууд ба хэлсээнүүдые «наринаар» сахиха тухай американска түлөөлэгшэдэй нэгэнтэбэшэ хэһэн найдуулгануудай али тухай хуурмаг билдагууша ба худал байһые үшөө дахин харуулба.

Пленарна заседани дээрэ

ПАРИЖ, декабриин 20. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Германиин бүхы хубинуудта һунгалта хэхэ условинуудые шэнжэлхын тула уласхоорондын комисси гэдэгые байгуулхаар хараалһан США-гэй, Англиин ба Франциин резолюциин проект Политическэ тусхай комитедэр абтаад, ООН-эй Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ мүнөөдэр харагдаба. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставые, мүн германска асуудал хаража үзэхэ гурим наринаар тодорхойлһон Потсдамска хэлсээе зүришэн, англо-американска блогой оронуудай делегацинуудай голосуудаар резолюциин энэ проектын абтаһаниинь мэдээжэ.

Голосовани тушаа үгэ хэлэхэ зуураа, СССР-эй делегат Я. А. Малик тус проектые буруушаажа голосовалхадаа СССР-эй делегациин үндэһэ болгоһон шалтагаануудые тайлбарилба, германска арадые доромжолһон ООН-эй комиссиие байгуулха тухай резолюциин проектые СССР-эй делегаци буруушаажа голосовалха гэжэ мэдүүлбэ.

Тэрэнэй һүүлээр Польшын, Чехословакиин делегадууд үгэ хэлэхэдээ, резолюциин энэ проектые буруушаажа голосовалхабди гэбэ.

Удаа тэнь Йеменэй делегат үгэ хэлээ. Голосованиин үедэ һаналаа бариха байнаб, ушарынь, тус комиссие байгуулга хадаа немецкэ арадай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан ябадал болохо байна гэжэ мэдүүлбэ.

Резолюциин проект голосованида табигдажа, англо-американска блогой оронуудай делегацинуудай 45 голосоор абтаа. 6 делегаци буруушаажа голосовалба, 8 делегаци голосованиин үедэ һаналаа бариба. Тиин немецкэ арадые доромжолһон хуулибуса энэ шиидхэбэри дэмжэхэсэ олон делегацинууд арсаба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 21. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ хүнүүдэй ба техникын талаар гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа үргэлжэлөөд, хуушан газартаа хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Зүүн фронт дээрэ арадай сэрэгэй соединенинүүд хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

Центральна ба баруун фронтнууд дээрэ Кимсонһоо урдуур, мүн Чхорвонь шадар арадай сэрэгүүд хадаа Арадай армиин сэрэгүүдэй ээлжэ байһан шухала үндэрлхэнүүд худари дайсанай хэһэн добтолгонуудые гэдэргэнь сохёо, тиихэ зуураа дайсанай 300 гаран солдадууд ба офицернүүдые үгы хэһэн байна.

Баруун Европодо США-гэй эрхилдэг агрессивнэ политикада харшаар хандадаг тухай американска конгресменэй элидхэл

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 20. (ТАСС). Американска политическэ зарим ажал-ябуулагшад США-гэй политикын бодото зорилгонууд тушаа Баруун Европын арадуудые мэхэлхэ гэһэн американска һэдэлгэнүүдэй буруу һүрэһэниие элеэр мэдэрнэ, энэ политикада ба тэрэниие зоригжуулагшадта арадуудай харшаар хандадаг ябадалай ургаһан тушаа сошордоно.

«Чикаго Трибюн» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Иллинойс штадһаа һунгагдаһан түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн республиканец Базби хадаа Баруун Европын оронуудаар гурбан һара ябаһан дүнгүүд тухай элидхэл соогоо иигэжэ мэдүүлбэ: «Бидэнэр дэлхэй дээрэхи хүнүүдэй эгээн ехээр зэбүүрхэн дурагүйтэдэг наца боложо байнабди». Баруун Европын маршаллизованно оронууд соо «манай галаадын политикада зэбүүрхэнэ» гэжэ Базби баталан хэлэнэ.

«Американска демократиие» пропагандалга, американска түхэлэй ажабайдалые бүхы арадуудта баадхалга буруу һүрэжэ байна гэжэ Базби Баруун Европын оронуудта хараһан зүйлһөө тобшолол хэбэ. «Бүхы арадуудай зан байдалые хүбилгаха гэжэ һэдэхэдээ, бидэнэр угаа ехэ алдуу хэһэн байнабди» гэжэ Базби тэмдэглэбэ.

Баруун Европын оронуудта США-гэй зонхилхы нюурнуудай эрхилдэг, атомна бомбоор айлгаха гэһэн кампани буруу һүрөө гэжэ тэмдэглээд, Базби хадаа «США-гэй правительство дахин нэгэ һунгалтада илахын тула сэрэгэй галзууралга тухирхые һэдэнэ» гэжэ мэдүүлнэ.

США-да хүдэлмэригүйдэлгэ ургана

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 20. (ТАСС). Һүүлэй үдэрнүүдтэ американска газетэнүүд хадаа Холбоото Штадуудта хүдэлмэригүйдэлгын ургаһан тухай хэдэн олон мэдээсэл толилоо.

Гражданска хэрэгсэл хэдэг заводуудые сэрэгэй продукци гаргадаг болгоһон, промышленностиин гражданска һалбаринуудта материалнуудые үгэхэ ябадал хорооһон, гол түлэб текстильнэ промышленностьтай Шэнэ Англида (США-гэй зүүн хойто штадууд) депрессиин (промышленностиин уналта) шангадаһан, хүдэлмэришэдые мүлжэн дарлалгын шангадаһан ушарһаа хүдэлмэригүйшүүлэй тоо олошорбо.

«Уолл-стрит Джорнэл» газетэ Холбоото Штадуудай автомобильна промышленностьда хүдэлмэригүйшүүлэй тоогой ехээр ургаһан тухай тусхай мэдээсэл һая толилбо. Тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, гансахан Детройтын автомобильна промышленностьда энэ оной ноябриин 15-да «103 мянган хүдэлмэригүйшүүл тоологдоно,—энэнь һүүлэй 20 һарын турша соо үзэгдэһэн эгээл ехэ тоо гээшэ», Детройтдо «жэлэй урда тээ байһан хүдэлмэригүйшүүлэй тоое 3 дахин үлүүлнэ».

Эдэ мэдээнүүдые толилһоһоо хойшо, Детройтдо хүдэлмэригүйшүүлэй тоо улам олошороо.

Американска эзэмдэгшэд советскэ үхибүүдые Австриһаа гарган абаашана

США-гэй эзэмдэгшэ засагаархид советскэ гражданинуудай бүлэг үхибүүдые һаядаа Австридахи американска зоноһоо Брюссель (Бельги) руу эльгээжэ, тэндэһээ Америка руу хожомоо абаашахаар хараална. Бойков, Листян, Огонюк, Иванков, Тувеко, Маркович ба ондоо нэрэ обогтой үхибүүдые эльгээхэ ябадал Барней ба Берри гэжэ хоёр американецуудта даалгагдаба. Репатриацилгада хамаадаха советскэ гражданинууд ба үхибүүд Австриин баруун зононуудта байхагүй гэжэ шалтаад, американецууд хадаа репатриациин талаар советскэ миссиие Зальцбургһаа һая бусааһан юм гэжэ австрийска «Дер Абенд» газетэ энээнтэй дашарамдуулан һануулна.

Голландиин хүнүүд Кореядэ дайлалдаха дурагүй

ГААГА, декабриин 20. (ТАСС). Кореядэ американска агрессорнүүдэй талада дайлалдажа байгаа голландска батальоной командир байһан подполковник Экгаут үсэгэлдэр Голланди ерэбэ. Экгаут корреспондентнүүдтэ иигэжэ мэдүүлээ: «Би дахин хэзээдэшье Корея ошохогүйб. Һүүлэй байлдаануудай үедэ голландска батальон ехэ гээлтэ хоролтодо оробо. ООН-эй армиин солдадууд дайн түргөөр болюулагдаха юм гэжэ найдана. Тэдэнэр дайлалдаха дурагүй. Тэдэнэр дайе буруу һүрэһэн авантюра гэжэ тоолоно».

Харюусалгата редактор Б. А. ОЧИРОВ.

Мүнөөдэр кино, театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта —«Тарас Шевченко» (11 час 30 мин., 14, 16, 18, 20, 22 часуудта). «Яника» (23 час 40 минутада).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Арюун һайхан Василиса» (11, 12 час 20 мин., 13 час 30 мин.). «Кубанска хасагууд» (15, 17, 19, 21 часуудта).

ГРАЖДАНИНУУД!

Гүрэнэй дотоодын 3 процентнэ урьһаламжын облигацинуудаар 100 мянган түхэриг шүүжэ болохо, тиимэһээ 1952 оной сентябриин 30-да болохо шүүбэринүүлэй 5-дахи нэмэлтэ тиражда хабаадаха эрхэ олгохо № 5 талонтойгоор облигацинуудые 1952 оной январиин 1 хүрэтэр худалдан абаха хэрэгтэй.

1952 оной январиин 1-һээ хойшо облигацинууд энэ талонгүйгөөр худалдагдаха юм.

1952 оной январиин 1 хүрэтэр худалдан абаһан облигацинууд шүүбэринүүдэй бүхы тиражда хабаадаха байна. Шүүбэринүүдэй ээлжээтэ удаадахи тираж 1952 оной январиин 30-да болохо юм, тэрээндэ 400-һаа 50000 түхэриг хүрэтэр шүүжэ болохо.

ОБЛИГАЦИНУУДЫЕ 1952 ОНОЙ ЯНВАРИИН 1 ХҮРЭТЭР ХУДАЛДАН АБАХЫЕ ЯАРАГТЫ! ОРОЙДОО 8 ҮДЭР ҮЛӨӨ!

Облигацинууд нөөсэлгын кассануудта худалдагдаха ба һаадгүйгөөр худалдан абтаха байна.

Гүрэнэй урьһаламжанууд СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ ябадалда туһална.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84 мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03752. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.